

KRONIKA 1976

S P R Á V A M Ě S T A

Uplynulý rok 1976 byl bohatý na významné události. Byl prvním rokem šesté pětiletky, rokem XV. sjezdu KSČ a rokem voleb do zastupitelských orgánů všech stupňů. Byl to také rok bilancování páté pětiletky, kontrola splněných plánů a závazků a vytýčení úkolů na šestou pětiletku.

Město Kolín za uplynulých 31 let socialistického budování dosáhlo největšího rozvoje právě v poslední páté pětiletce. Úkoly, které byly vytýčeny, byly splněny. Dokumentuje to vzrůst počtu obyvatelstva více než o 3000 a město tak letos dosáhlo 30 tisíc obyvatel. K tomu přispěla nejen bytová výstavba, ale i opatření strany a vlády na úseku péče o rodinu a děti.

Volební program počítal na poč. 5. pětiletky s 1566 byty. Bylo jich postaveno 1668. Byly v tomto období vytvořeny dobré podmínky pro akci Z, kromě zajišťování výstavby plaveckého stadionu v hodnotě 38 milionů korun, což je největší akce toho druhu v republice. Byla postavena prodejna potravin na Štáralce, požární stanice ve Štítarech, dostavěny šatny TJ Jiskra, dvojstánek zeleniny v Kolíně III, sportovní nafukovací hala, pavilon mateř. školy ve Štítarech, pionýrský areál při 1. ZDS, zatravnění hřiště TJ Kolín, kanalisace v ulici v Jezírkách, Na Kopečkách a v Hálkově ulici v Kolíně V a sociální zařízení nafukovací haly. Za poslední pětiletku bylo na úpravu 55 komunikací vynaloženo téměř 36 milionů korun, kromě toho vybudována 2 veřejná a 4 účelová parkoviště.

Zvýšil se celkový bytový fond ve správě Měst. bytového podniku /MBP/ byla postavena nová mateřská škola v Kolíně II i s vnitřním vybavením. Byl postaven společenský dům za 28 milionů korun, s bohatou výzdobou a vybavením, který se stal místem výchovného a kulturního soustředění, v řadě volebních obvodů vznikla dětská hřiště a pískoviště, byla provedena generální oprava mostu, opraveny fasády některých škol, otevřeny nové prodejny potravin, modernisována Jitřenka, z býv. antikvariátu nová prodejna lahůdek, renovována prodejna UVA, dána do provozu samoobslužná prodejna obuvi, otevřena nová prodejna nábytku, provedeny demolice domů v Husově a v Pražské ulici a v Husově ulici zahájena stavba nových 120 bytů a pokračovala stavba rodinných domků. Není toho málo, čím se může pochlubit MěstNV za poslední pětiletku.

Na letošní rok byl vypracován celoměstský závazek MěstNV, který se dán šestou pětiletkou, který řeší problémy města v daných podmínkách finančních, materiálových a vychází z usnesení MěstNV z prosince minulého roku.

Aby rozvoj všech složek národního hospodářství byl co nejefektivnější, byl vytvořen nový, dlouhodobý územní plán města. Kolín byl rozhodnutím vlády z ledna 1976 zařazen mezi významná centra osídlení ve Středočeském kraji. Spolu s Kutnou Horou tvoří centrum Kolínsko-Kutnohorské aglomerace. Tento plán je výhledový do r. 2000 a předpokládá počet obyvatelstva 40 tisíc. Kolín má nyní podklad pro rozhodování o územních věcech ve městě, kterým může plánovitě řídit vývoj k vytvoření zdravého prostředí v socialistickém městě.

57

Na jednání rady MěstNV v únoru byl projednán rozpočet města v r. 1975, který byl největší v celých dějinách města a byl v příjmech splněn na 106% a ve vydání na 105%. V druhém únorovém zasedání byla prováděna kontrola splněných závazků a kulturní působení některých závazků na výchovu mládeže.

Na březnové schůzi byla projednána práce finanční a plánovací komise a komise místního hospodářství a služeb. Dále byla projednána dopravní situace na náměstí Obránců míru, kde pro nekázaň některých řidičů nemohou autobusy městské dopravy zastavit na vyhrazených zastávkách. Byl vydán zákaz vjezdu aut z Kutnohorské ulice kromě autobusů. Dále byl schválen projektový úkol na stavbu nové mateř. školy v prostoru n.p. Kablo.

Dubnové plénum MěstNV se zabývalo se zabývalo otázkou kriminality a trestnosti v našem městě. K tomu podal zprávu člen VB s. Klusáček. Dále byli poslanci seznámeni s přípravou oslav 1. máje.

Dubnové zasedání rady MěstNV obdrželo návrh územního plánování. Stalo se tak za účasti zpracovatele akad. architekta Valenty a zástupce odboru výstavby z krajského úřadu. Dále byla projednána zpráva o přípravě demolice v Kolíně IV, ul. U křižovatky a rekonstrukci Zengrovy ulice.

Územní plán byl předložen na zasedání pléna MěstNV 28.dubna Plánu byla věnována velká pozornost. Kolínský okrsek, který zahrnuje vlastní město, Štáralku a Štítary, dále Sendražice, Tři Dvory, Hluboký Důl, Polepy a Hradištko, je dnes velkou aglomerací. Předložený plán je výsledkem dlouholeté systematické práce a výklad k němu podal ing. Valenta.

Květnové zasedání bylo věnováno otázkám bytového podniku a technickým službám města Kolína. Byla to hlavně údržba starého bytového fondu, čistota města a výsadba zeleně. Na městském osvětlení byly prováděny běžné údržby a pro čistotu města byl rozmnožen strojový park sekaček, multikár pro odvoz odpadků, nasazení valníků pro odvoz věcí, které nepatří do popelnic a zvětšení počtu odpadových kontejnerů. V úpravě bytového fondu bylo zabudováno 290 kusů plynových sporáků při přestavbě svítí-plynové sítě na zemní plyn.

V červnu bylo na zasedání Rady rozhodnuto o udělení Ceny města Kolína. I. stupně se dostalo kolektivu oddělení tuberkulózy a respiračních onemocnění nemocnice v Kolíně. Toto oddělení bylo hlavním pracovištěm klinického výzkumu tbc v ČSSR, který probíhal v letech 1960-1975. Výzkum této stanice ovlivnil protituberkulosní boj u nás a prostřednictvím Světové organizace i v celém světě. Z kolínské studie vzešlo 150 vědeckých publikací, které byly uveřejněny v našem i světovém tisku. První stupeň ceny města byl 4000 korun.

II. stupeň, 3000 korun dostal Klub lodních modelářů, který letos oslavil 20 let svého trvání. Jeho politicko-výchovná činnost se odrazila i na úspěších, které tito modeláři získali na mezinárodních soutěžích. Získali množství domácích titulů, 3 tituly mistrů Evropy a tři členové mají titul Mistr sportu.

Ceny byly slavnostně odevzdány na radnici v rámci konání XIV. Kmochova Kolína dne 12. 6. 1976. Pro udělení ceny bylo podáno celkem 14 návrhů.

Druhé červnové zasedání bylo věnováno hospodaření MěstNV za I. pololetí a všech řízených organizací.

Na červencovém zasedání byly podány informace o úpravě náměstí a kOstnické ulice. Letos byla upravena vozovka jižní strany náměstí spolu s inženýrskými sítěmi. Byly podány plány na úpravu Rubešovy a Husovy ulice po dokončení staveb, které se tam právě provádějí. Byla prováděna prověrka pozemků pro stavbu rodinných domků a provedeny demolice na dokončení parkoviště u nádraží.

Druhé červencové zasedání Rady bylo věnováno komplexnímu hodnocení kádrů MěstNV, jejich politické a pracovní způsobilosti, kádrovým rezervám a kádrovému programu do r. 1980. V dalším jednání byla probírána činnost drobných provozoven, kterých je v současné době 21 se 37 pracovníky. Zajišťují 23 oborů. Nedostatek pracovníků velmi ovlivňuje i hospodářské výsledky. Některé profese nemají vůbec pracovníky nebo jen staré pensisty. S příchodem mladých sil se stále více objevuje různé melouchaření, práce na černo a mnozí se přiznávají, že nehodlají dělat práci jen za mzdu, kterou dostávají od svého hlavního zaměstnavatele a odmítají poskytovat služby prostřednictvím drobné provozovny. Mnohdy je to vše také zaviněno nedostatkem materiálu.

Na srpnovém zasedání byla podána zpráva o posílení rozpočtu v některých kapitolách, byla prováděna kontrola celoměstského závazku, dále o zabezpečení dodávky tepla a teplé vody v topném období 1976-1977. Zajištěna byla oprava dosavadních tepelných zařízení, přísun paliva a zajitěna obsluha výměňkových stanic.

8

Druhé srpnové zasedání projednávalo plán práce kontrolního oddělení MěstNV, povolilo zájezd malé dechovky do Rakouska a věnovalo jednání přípravě voleb do zastupitelských sborů.

Třetí srpnová schůze rady MěstNV hodnotila v první řadě výsledky minulého škol. roku 1975-76 a přípravu na nový školní rok. Dále bylo předloženo rozpracování závěrů XV. sjezdu KSČ v podmínkách MěstNV a podána podrobná zpráva o plnění opatření na úseku péče o mládež a na úseku tělovýchovy. Dále byla vytvořena povodňová komise, proveden kompletní rozbor hospodaření MěstNV za r. 1975 a předložen návrh definitivního rozpočtu na r. 1976. Byla podána zpráva o činnosti MěstNV v Kolíně na závěr volebního období se zaměřením na činnost v následujícím období.

Záříjové zasedání bylo věnováno zahájení škol. roku, jednáno o úpravě městských komunikací, o bytové výstavbě v 10. etapě za panelárnou a o výstavbě obytných bloků v Čechových sadech. Dále bylo na programu jednání o dodávce pitné vody a odstranění následků sucha a o projektovaných úkolech na výstavbu nové mateřské školy v Kolíně IV.

V dalším záříjovém jednání byla na pořadu přístavba pavilonu školy na sídlišti /9 tříd/, dále výstavba obchodního centra, žádost Kult. domu o zřízení hudebního úseku a o vydávání kultur. měsíčníku pro město Kolín.

Říjnové jednání bylo věnováno návrhu na zřízení komisí NV, volbě předsedů a tajemníků komisí a návrhu na zařazení poslanců a volbě členů z řad občanů do jednotlivých komisí MěstNV. Bylo jednáno o výstavbě teplárny v Kolíně, o integraci bytových orga-

nisací a o jednotném plánu kulturně výchovné činnosti na r. 1977. Dále bylo jednáno o přípravě oslav významných kulturních výročí a akcí v příštím roce.

Poslední schůze MěstNV koncem října byla věnována výsledku voleb v našem městě, zajištění dodávky teplé vody na sídlišti a politickému a organizačnímu zajištění ustavujícího plenárního zasedání MěstNV.

První schůze rady MěstNV po volbách 23. listopadu se zabývala usnesením rady ONV, zásobovací situací ve městě a otázkou šetření půdním fondem. Byla předložena zpráva o hodnocení Kmochova Kolína a jednotný plán kulturně-výchovné činnosti v r. 1977.

Prosincové zasedání probíralo plány na r. 1977, dále návrh na organizační zajištění vydávání časopisu KDP a jednání u místopředsedy státní plánovací komise ve věci výstavby teplárny.

Poslední zasedání rady Měst NV v letoš. roce bylo věnováno zprávě o činnosti MěstNV za období od voleb, kontrolní činnosti Výboru lidové kontroly, prověrce správy a ochrany národního majetku v zařízení MěstNV a plánu práce MěstNV v následujícím roce.

Nelze podrobně zachytit v kronice všechno rozsáhlé jednání rady a pléna MěstNV, protože agenda je velmi rozložitá, ale jednotlivé kapitoly kroniky zachycují aspoň rámcově nejdůležitější události města, které dnes žije po všech stránkách rozložitým životem a je organismem, jehož činnost v podrobnostech nelze zaznamenat touto kronikou. Je třeba, aby své kroniky vedly závody /což všude není/ dále školy, kulturní instituce, sportovní organizace a další složky, aby obraz města mohl být zachován v úplnosti.

Hospodaření Měst NV v Kolině za r. 1976 skončilo schodkem který byl pokryt přechodnou výpomocí ONV, jež byla poskytnuta v částce 3 milionů. Příjmy MěstNV za r. 1976 36,740.210 Kčs

Vydání -"- -"- 38,687.400 "-"

Převaha výdajů nad příjmy 1,947.190 Kčs. Tento schodek se zmenší po finančním vypořádání některých městských podniků, nevyčerpanými dotacemi z kapitoly školství, dále z prodeje rod. domků, a některých jiných položek, takže výsledek hospodaření za r. 1976 vykazuje přebytek 976.100 Kčs, které budou převedeny do fondu rezerv.

Volby do zákonodárných sborů a národních výboru všech stupňů.

Jednou z nejdůležitějších událostí našeho města v letošním roce ~~byly~~ jako v celém státě byly volby do zákonodárných sborů a národních výborů všech stupňů. Volební období let 1971 - 1975 uplynulo a Městský národní výbor zvolený v r. 1971 skončil letos svoji činnost a předkládal na veřejných schůzích voličům účty. Už v kronice z minulého roku, kdy jsme slavili 30. výročí osvobození republiky Sovětskou armádou, byly vypočítány všechny úspěchy v budování za posledních 30 let a zvláště za poslední pětiletku. Poslanci zvolení r. 1971 /50% jich bylo tehdy nových/ splnili své úkoly a tím vytvořili řadu hodnot upevňujících socialistický charakter města. Někteří z poslanců a poslankyň pracují už několik období a rovněž tak někteří členové občanských výborů. Celé uplynulé volební období bylo naplněno snahou vyřešit podle možností a prostředků všechny úkoly a závazky stanovené už XIV. sjezdem KSČ. Proto bylo možno na veřejných schůzích dát minulému období absolutorium a vypsát nové volby.

28. srpna se sešli v předposledním zasedání poslanci MěNV, kde zhodnotili práci za I. pololetí roku a projednali politicko-organizační zajištění voleb, předvolebních schůzí a projednali návrh volebního programu na leta 1976-1980. Naše město mělo k 30.6. t.r. 29 904 obyvatel a pro volby bylo ustaveno 88 volebních obvodů a schválen počet 88 poslanců MěNV. Veřejné předvolební schůze začaly 20. září 1976 a na nich se představili kandidáti-poslanci jednotlivých obvodů na příští období. Na veřejných schůzích byl projednán program a úloha masově politické práce mezi občany, vytvoření agi-

tačních středisek a práce mezi mladými lidmi, učitelskými kádry a rodiči. Byly stanoveny úkoly pro rozvoj umělecké a osvětové činnosti, zajištění návštěvnosti kulturních zařízení, divadel a kin a vytvoření předpokladů k rozvinuté kulturní činnosti ve městě.

Ve výstavbě města se má v příští pětiletce do r. 1980 postavit dalších 1234 bytových jednotek a 174 dalších svépomocnou formou. Výstavba rodinných domků je omezena stavební plochou, které je nedostatek, ale přesto je v plánu 50 rodinných domků. K vybavení těchto bytů už je zahájena výstavba obchodních domů a dále má být realizována výstavba teplárny, protože současný stav elektrárny nedovoluje připojování dalších spotřebitelů. Má se dokončit plavecký stadion, nová kanalizace a vodovodní síť.

K letošním volbám vydala svolání také Národní fronta a v měsíci říjnu proběhly dobrovolné směny občanstva při pomoci v úklidu a úpravě města před volbami. K mladým voličům z Kolína promluvil tajemník ÚV KSČ Jan Fojtík, jehož přednáška v Kulturním domě byla doplněna kulturním programem, pásmem písní a veršů, při němž mladí zástupci SSM odevzdali tajemníkovi do rukou závazek, v němž vyjádřili podporu voleb. Předseda MěstNV s. Šecl podal pak přehled rozvoje města za období socialismu a v druhé části vystoupil tajemník ÚV KSČ Jan Fojtík, který seznámil zástupce mládeže nejen s rozvojem státu v minulých letech, ale také s úkoly, které nás čekají v oblasti sociálního rozvoje, školství a kultury. Poukázal na rozdílnost voleb dříve a nyní a na možnosti, které socialismus dává mladým v práci, vzdělání, zábavě a využití volného času. Poukázal na důvěru, kterou Národní fronta dává mladým a vyzval přítomné, aby nezapomněli, že svým hlasem při volbách se připojují k tisícům našich občanů, kteří podporují politiku Národní fronty.

V druhém říjnovém týdnu promluvil v Kolíně znovu s. Jan Fojtík, tajemník OV KSČ v divadle k šesti stům zástupců pracujících závodu Tatra Kolín. Podstatnou část jeho projevu k volbám vysílal večerní místní rozhlas téhož dne. Předvolební shromáždění občanů a kandidátů na poslance vyvrcholilo společným setkáním, na němž byl občanstvu předložen plán náročných úkolů šesté pětiletky, který byl zaměřen hlavně na zvýšení životní a kulturní úrovně kraje, okresu i našeho města. Úkoly obsažené v předloženém návrhu jsou nemalé a budou vyžadovat zvýšené úsilí nás všech.

Volby se konaly v Kolíně v pátek 22. a v sobotu 23. října. Měly velmi slavnostní průběh. Lidé přicházeli k volebním urnám svátečně oblečení, u volebních místností vyhrávaly orchestry dechových hudeb, kromě toho hrál městský rozhlas a hudba doprovázela vojáky ulicemi města za potlesku obecnstva. Volební místnosti byly všude slavnostně vyzdobené a v sobotu o 16 hodině se už shromáždili v Kulturním domě noví poslanci MěNV, aby převzali osvědčení o zvolení. Přišli jim gratulovat představitelé stranických a vládních orgánů a jako host i ministr vlády ČSR Rostislav Petera. Pro kandidáty Národní fronty hlasovalo 99,98% voličů. Všem, kteří se podíleli na zdárném průběhu voleb, poděkoval ved. tajemník OV KSČ s. Jiří Biško.

17. listopadu odpoledne se nově zvolení poslanci shromáždili ve velkém sále Kulturního domu pracujících k ustavujícímu zasedání. Mezi hosty byl ved. tajemník OV KSČ Jiří Biško, předseda ONV Vlastimil Mácha, předseda MěV KSČ Bohumil Pilný, předseda OOR Jan Chobot, předseda MěV NF Josef Klepal, zástupci závodů a organizací města a okresu.

Po státní hymně zahájil ustavující zasedání z pověření rady MěNV poslanec Karel Lein, který přednesl návrh na volbu mandátové komise, jež ověřila platnost nově zvolených poslanců. Mladá poslankyně Eva Hájková přečetla potom slib, načež poslanci přistupovali jednotlivě k předsednickému stolu a stiskem ruky slíbili plnit všecky úkoly v nastávajícím volebním období ve smyslu závěrů XV. sjezdu KSČ.

Poté přednesl ved. tajemník OV KSČ s. Jiří Biško návrh OV NF a OV KSČ na nového předsedu MěNV. Zasedání tento návrh schválilo a za potlesku celého sálu byl do funkce předsedy MěstNV uveden nositel Řádu práce a dosavadní ředitel Státního statku v Kolíně soudruh Josef Jirsík. Předsedající mu odevzdal symbol státní moci a nově zvolený předseda se ujal vedení ustavujícího zasedání.

SLOŽENÍ ORGÁNŮ MĚSTNV V KOLÍNĚ

Rada MěstNV

- Josef Jirsík — předseda MěstNV Kolín III, Jaselská 312, tel. 2129
do bytu 3831
- Libor Karkoška — místopředseda MěstNV, Kolín II, Rim. Soboty 908,
tel. 2141, do bytu 5417
- Hana Tučková — místopředsedkyně MěstNV, Kolín II, Sluneční 71,
tel. 2141, do bytu 39278
- Karel Lein — tajemník MěstNV, Kolín II, Na magistrále 743, tel. 2141,
do bytu 3830
- Bohumil Herčík — předseda VLK, Kolín IV, Kutnohorská 625, tel. 2841
- Stanislav Černý — člen rady, Kolín V, Okružní 648, tel. 2904
- Josef Lexa — člen rady, Kolín V, Raisova 57, tel. 2651
- ing. Josef Kačer — člen rady, Kolín II, Dělnická 803, tel. 3751, do bytu 7278
- Antonín Jarolím — člen rady, Kolín II, Na magistrále 726, tel. 3050,
do bytu 7031
- Josef Kukul — člen rady, Kolín VI, Tůmova 93, tel. 2341
- Jana Tichá — členka rady, Kolín III, Žižkova 347, tel. 2175, do bytu 51676
- Milan Lukeš — člen rady, Kolín II, Voskresenská 845, tel. 2551
- Anna Veselá — členka rady, Kolín IV, V opletkách 364, tel. 2746
do bytu 39052

3. Komise Městského národního výboru v Kolíně

Ustavující plenární zasedání MěstNV zřídilo tyto komise MěstNV:

1. **komisi pro ochranu veřejného pořádku**
předseda komise s. Karel L e i n , tajemník MěstNV
Kolín II, Na magistrále 743
2. **komisi plánovací:**
předseda komise s. ing. Miroslav P e c k a , posl. vol. obvodu 71
Kolín II, Na magistrále 796
3. **komisi finanční:**
předseda komise s. František Vojta, poslanec vol. obvodu č. 42
Kolín I, Rubešova 52
4. **komisi výstavby:**
předseda komise s. Vladimír Vrabec, poslanec vol. obvodu č. 40
Kolín III, Roháčova 374
5. **komisi místního hospodářství, služeb a bytového hospodářství:**
předseda komise s. Dušan Cíchra, poslanec volebního obvodu č. 80
Kolín II, Voskresenská 864
6. **komisi dopravy:**
předseda komise s. Jaromír Pavlát, poslanec volebního obvodu č. 70
Kolín II, Dělnická 807
7. **komisi školství a kultury:**
předseda komise s. Josef Bartoň, poslanec volebního obvodu č. 48
Kolín II, Mikoláše Alše 252
8. **komisi pro mládež a tělesnou výchovu:**
předseda komise s. Jaroslav Nedbal, poslanec volebního obvodu č. 87
Kolín II, Čapkova 606
9. **komisi sociální a zdravotní péče:**
předsedkyně komise s. Jiřina Horáčková, poslankyně volebního obv. 14
Kolín V, K Vinici 908
10. **komisi vodního a lesního hospodářství a zemědělství:**
předseda komise s. Emil Střihavka, poslanec volebního obvodu č. 65
Kolín II, Družstevní 750
11. **komisi obchodu a cestovního ruchu:**
předsedkyně komise s. Milada Matoušková, poslankyně vol. obv. č. 64
Kolín II, Družstevní 749

Správní komise:

Užší komise pro projednávání přestupků:

předseda komise s. Jiří Novák, poslanec volebního obvodu č. 68
Kolín II, Dělnická 787

Kromě těchto komisí zřídil Městský národní výbor

VÝBOR LIDOVÉ KONTROLY MěstNV v počtu 16 členů.

Předseda komise VLK: s. Bohumil Herčík, člen rady MěstNV a poslanec
volebního obvodu č. 18
Kolín IV, Kutnohorská 625

Působnost VLK je vymezena zákonem o lidové kontrole.

Komise rady a odborů MěstNV:

- a) **sbor pro občanské záležitosti:**
předsedkyně sboru s. Hana Tučková, místopředsedkyně MěstNV
- b) **komise bezpečnosti silničního provozu rady MěstNV:**
předseda komise s. Libor Karkoška, místopředseda MěstNV
- c) **dislokační komise odboru MHaS:**
předseda komise s. ing. Václav Jetmar, vedoucí odboru MHaS
Kolín II, Dělnická 805
- d) **komise pro cikánské záležitosti:**
předseda komise s. Karel Lein, tajemník MěstNV
- e) **komise branné výchovy:**
předsedkyně komise s. Hana Tučková, místopředsedkyně MěstNV

Nově zvolení poslanci Městského národního výboru v Kolíně.

vol. obv.	jméno poslance	adresa			
			43	Eva Hájková	Kolín I, Karoliny Světlé 46
			44	Antonín Borovička	Kolín I, Zámecká 1
			45	Jana Halmová	Kolín II, Pražská 880
1	Ing. Bohumil Šíla	Kolín V, Ant. Kaliny 91	46	Marie Váňová	Kolín II, Pražská 364
2	Hana Horčíčková	Kolín V, U borku 404	47	Jaroslava Pokorná	Kolín II, Riegrova 497
3	Stanislav Černý	Kolín V, Okružní 648	48	Josef Bartoň	Kolín II, Mikoláše Alše 252
4	Anna Čechová	Kolín V, Zličská 1273	49	Zdeňka Dobiášová	Kolín II, Bachmačská 393
5	Radoslav Paloun	Kolín V, U borku 543	50	Václav Kvapil	Kolín II, Sluneční 338
6	František Zíka	Kolín V, Písečná 775	51	Hana Tučková	Kolín II, Sluneční 71
7	Jiří Bělina	Kolín V, Sadová 1056	52	Jan Kocman	Kolín II, U mýta 81
8	Blanka Hofmannová	Kolín V, Hřbitovní 259	53	Jitka Kutinová	Kolín II, Mikoláše Alše 604
9	Radim Oktábec	Kolín V, Ovčárecká 298	54	Bohumír Šlesinger	Kolín II, Zborovská 721
10	Jaroslav Vokčál	Kolín V, Morávková 1183	55	Eva Jandíková	Kolín II, ul. Míru 633
11	Josef Lexa	Kolín V, Raisova 57	56	Antonín Jarolím	Kolín II, Na magistrále 726
12	Josef Šubotník	Kolín V, Labská 391	57	František Novák	Kolín II, Na magistrále 741
13	Václav Pekař	Kolín V, Lidická 1061	58	Karel Lein	Kolín II, Na magistrále 743
14	Jiřina Horáčková	Kolín V, K Vinici 908			
15	Josef Přibík	Kolín V, Macharova 1156	59	Miloslava Peterová	Kolín II, Bachmačská 692
16	Jaroslav Felix	Kolín V, Luční 306	60	MUDr. Marie Hochmanová	Kolín II, Mikoláše Alše 656
17	Ladislav Molič	Kolín V, Řiční 865	61	Ilona Zrůstová	Kolín II, Budovatelů 644
18	Bohumil Herčík	Kolín IV, Kutnohorská 625	62	Jiřina Tesařová	Kolín II, Budovatelů 774
19	Zdeňka Jandová	Kolín IV, U křižovatky 608	63	Marie Zvolská	Kolín II, V břizách 478
20	Jiří Novotný	Kolín IV, Zengrova 601	64	Milada Matoušková	Kolín II, Družstevní 749
21	Zbyněk Thürich	Kolín IV, Havlíčkova 133	65	Emil Střihavka	Kolín II, Družstevní 750
22	Ilona Hrdinová	Kolín IV, Havlíčkova 533	66	Bohuslav Křížka	Kolín II, Tyršova 764
23	Ladislav Doležal	Kolín IV, Štáralka 63	67	Elfi Vokounová	Kolín II, Dělnická 783
24	Ing. Rudolf Polívka	Kolín IV, Polepská 683	68	Jiří Novák	Kolín II, Dělnická 787
25	Františka Hurtíková	Kolín III, Prokopa Vel. 633	69	Ing. Josef Kačer	Kolín II, Dělnická 803
26	Blanka Veselá	Kolín IV, Kostnická 720	70	Jaromír Pavlát	Kolín II, Dělnická 807
27	Ladislav Kadlec	Kolín IV, Jeronýmova 522	71	Ing. Miroslav Pecka	Kolín II, Na magistrále 796
28	Jaroslav Barták	Kolín III, Prokopa Vel. 364	72	Jarmila Vokounová	Kolín II, Na magistrále 798
29	Václav Bednář	Kolín IV, Polit. věžňů 34	73	Ing. Ladislav Dvořák	Kolín II, Voskresenská 820
30	Jaroslava Vokounová	Kolín IV, Dobrovského 280	74	Jaroslav Šlavík	Kolín II, Rim. Soboty 839
31	Jindřich Killich	Kolín II, Šotnovská 422	75	Blažena Štátná	Kolín II, Rim. Soboty 815
32	Anna Veselá	Kolín IV, V Opletkách 364	76	Josef Kukal	Kolín VI, Tůmova 93
33	Anna Kubíková	Kolín IV, Dolní 112	77	Otto Klouda	Kolín VI, Štítary 89
34	Václav Hovorka	Kolín IV, Dolní 98	78	Pavel Bureš	Kolín II, Voskresenská 841
35	Marie Matlová	Kolín II, Kmochova 221	79	Jiří Vondráček	Kolín II, Budovatelů 855
36	Václav Vepřek	Kolín III, Žižkova 162	80	Dušan Cichra	Kolín II, Voskresenská 864
37	Václav Bartoš	Kolín III, Sukova 217	81	Marta Provazníková	Kolín II, Voskresenská 886
38	Josef Jirsík	Kolín III, Jaselská 312	82	Miroslav Vršovský	Kolín II, Budovatelů 874
			83	Libor Karkoška	Kolín II, Rim. Soboty 908
39	Jana Tichá	Kolín III, Žižkova 347	84	Vlasta Kubrychtová	Kolín II, Rim. Soboty 901
40	Vladimír Vrabec	Kolín III, Roháčova 374	85	Josef Studnička	Kolín II, Rim. Soboty 915
41	Václav Vlách	Kolín II, Družstevní 752	86	Milan Lukeš	Kolín II, Voskresenská 845
42	František Vojšta	Kolín I, Rubešova 52	87	Jaroslav Nedbal	Kolín II, Čapkova 606
			88	Vladimír Medňanský	Kolín II, Dělnická 807

Okresní národní výbor v Kolíně zřídil 15 odborů ONV a v jejich čele jsou tyto vedoucí odborů:

1. Organizační odbor
vedoucí s. Josef Veselý
2. Odbor kádrové a personální práce
vedoucí s. Václav Brunclík
3. Plánovací odbor
vedoucí s. Jaromír Nepimach
4. Finanční odbor
vedoucí s. František Kostřánek
5. Odbor výstavby a územního plánování
vedoucí s. Bohuslav Štejska
6. Odbor místního hospodářství
vedoucí s. Miroslav Pekárek
7. Odbor obchodu a cestovního ruchu
vedoucí s. Vladimír Jiruš
8. Odbor vodního a lesního hospodářství
vedoucí s. Rudolf Hrodek
9. Odbor dopravy
vedoucí s. Josef Enoch
10. Odbor pracovních sil
vedoucí s. Jaroslav Bělka

II. OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR V KOLÍNĚ

Kolín I, nám. Obránců míru — hlavní budova — tel. 2451

Předseda ONV: s. Vlastimil Mácha

Místopředseda ONV: s. Zdeněk Procházka

Místopředseda ONV: s. Josef Nekola

Místopředsedkyně ONV: s. Helena Pěňíková

Tajemník ONV: s. Bohuslav Kuneš

Předseda VLK: s. Josef Svoboda — sídlo v Kolíně IV, Kutnohorská ulice
(vchod vedle prodejny mor. uzenin), telefon 2130

Členové rady ONV: s. Jan Bednář

s. Ludvík Bursa

s. Josef Jirsík

s. Josef Landa

s. MUDr. Eva Lhotková

s. Vlasta Šubrtová

s. Josef Vojta

Návštěvní dny na ONV: úterý a čtvrtek do 18.00 hod.

8. Městský výbor Národní fronty v Kolíně:

Sídlo: Kolín IV, Dukelských hrdinů — budova STE

Předseda: s. Josef Klepal, ředitel STE Kolín, tel. 2841
Kolín IV, Dukelských hrdinů 606

Předsednictvo MV NF:

s. Josef Klepal, předseda MV NF

s. Karel Lein, tajemník MěstNV

s. Milan Lukeš, předseda MV SSM

s. Miloslava Klepalová, předsedkyně MV ČSŽ

s. Josef Jandajsek, předseda MV SČSP

s. Vlastimil Lupínek, předseda ČSS

s. Václav Šafařík, předseda ČSL

s. mjr. Ladislav Kučera, zástupce tělovýchovy, zástupce Svazarmu

Nově zvolený předseda MěstNV s. Josef Jirsík, nositel Řádu práce se potom zabýval při svém vystoupení úkoly volebního programu NF a vyzval k účinné spolupráci všechny závody, společenské a zájmové organizace Kolína a kladl důraz na jejich aktivitu a angažovanost. Tím byla ustavující schůze MěstNV ukončena.

Během celých voleb se nevyskytly nikde žádné rušivé momenty a celý tento akt od prvních agitačních dvojic, které navštěvovaly voliče, až po závěr ustavujícího zasedání nového MěstNV byl ve znamení slavnostní vážnosti a příjemné pohody. Zájem občanů o volby se projevoval na předvolebních schůzích velkou účastí, zájmem o příští plány a úkoly, které před námi stojí. Zvoleno bylo 88 poslanců, z toho 32 žen. Z celkového počtu je 35 poslanců do věku 35 let. Nový NV vychází opět z kulturně politicko-organisátorské činnosti, protože jen tak lze získat lidi ke společné práci. Ve výstavbě jsou na prvním místě mateřské školy, jež mají být v příštích obdobích vybudovány pro 420 dětí za spolupráce dvaceti kolínských závodů. Počítá se s rozšiřováním zeleně, opravou veřejného osvětlení, mostu, hřišť, adaptací starších objektů a výstavbou bytů. Velké úkoly čekají ve zlepšování životního a pracovního prostředí, při snižování dosavadní velké rozestavenosti zvláště v akci Z, ve zvýšení návštěvnosti kulturních akcí a dopravní bezpečnosti ve městě. Díky úspěšné spolupráci MěstNV se společenskými organizacemi se podařilo už v minulém období rozšířit vliv na mladou generaci v zájmových kroužcích a zapojit ji ve větším měřítku do veřejného života v okruhu bydliště nebo pracoviště. Podařilo se i čelit některým skupinovým zájmům při řešení celospolečenských akcí.

Š K O L S T V Í

Plenární zasedání MěstNV, které se konalo už 19.června 1974 se stalo nástupem k intenzivní činnosti na úseku mládeže a tělovýchovy. Tato činnost pokračovala i v tomto školním roce 1975-1976. Výsledkem byly splněné závazky škol k 30. výročí osvobození Československa a ke spartakiádě, letos to bylo splnění závazků k IV. sjezdu KSČ a k volbám do zastupitelských sborů.

Tyto události letošního roku ovlivňovaly ideovou a výchovnou práci škol. Kromě toho to bylo 55. výročí založení KSČ, XXV. sjezd KSSS a okresní a městské konference. Vodítkem pro práci učitelů byly pokyny vydávané ministerstvem školství. Tento školní rok byl také vstupem do 6. pětiletky a 1. září t.r. vstoupilo v platnost nové pojetí výchovy a vzdělávání dětí ve všech 1. ročnicích čtyřletého prvního stupně. Učitelé byli na tuto práci připravováni okresním pedagogickým střediskem.

Tento školní rok měl tedy velký pedagogický ruch, který přinášel nejen organizační změny, ale i některé problémy. Na školách bylo uskutečněno 154 besed při vyučování a 43 mimo vyučování s veřejnými pracovníky, funkcionáři, příslušníky VB, Lid. milicí, brigád socialist. práce, hospodářskými pracovníky atd. Velmi poklesly zvláště v Kolíně přihlášky do náboženství, jako výsledek ateistické výchovy na školách. V Kolíně to byli jen dva žáci, kteří však na náboženství nechodili. Celkem 15 kolektivů si dopisovalo s dětmi, všech socialistických zemí. Děti během šk.roku navštívili 30 filmových představení, 36 divadelních předsta-

vení, 189 výstav, koncertů, bylo uspořádáno 77 zájezdů a výletů s kulturním obsahem, navštíveno 18 literárních pásem a 46 oslav různého obsahu, bylo uspořádáno 96 soutěží. Na školách v Kolíně je 6 klubů mladých čtenářů a mladých diváků /divadelních/. Ke konci kalendářního roku se počaly zakládat i kluby filmových diváků. Kromě toho jsou na školách zájmové kroužky a oddíly pionýrů vedené většinou externími silami.

Problémem na školách zůstává stále výchova k volbě povolání. Na školách jsou k tomu účelu ustanoveni odborní poradci, ale získat žáky pro některá povolání je někdy lehčí než získat rodiče. Z 396 žáků, kteří končili letos školní docházku se z IX. a VIII. tříd hlásilo 296 na další studium, z toho 278 složilo s úspěchem přijímací zkoušku. Do učebního poměru s maturitou bylo přijato 13 žáků, do normálního učebního poměru 232 žáků. Z toho šlo do zemědělství 21 žáků, do dopravy 19, do stavebnictví 13 a do hornictví 1 žák. 11 žáků šlo do přímého pracovního poměru.

Pro seznámení žáků s výrobou a se životem mají kolínské závody své patronáty nad školami. 1. ZDŠ má tři závody /Tatra, ČSAD, ČSSS/ jako největší škola. 2. ZDŠ má také tři patronátní závody /VCHZ, Lučební, ZEZ/. 3. ZDŠ má Draslovku, Kablo a VÚ, 4. ZDŠ má Teslu a OTK a 5. ZDŠ má Koramo a EKO. 6. ZDŠ má Tatru a Mlýny a pekárny. Materiální pomoc školám je od závodů někde velmi vydatná /autobusové zájezdy/, školy naproti tomu pořádají při závodních schůzích kulturní pořady. Práce s rodiči a Sdruženími rodičů je různá. Trvá stará bolest, že na schůzky školy s rodiči přicházejí obyčejně ti, jichž děti se dobře učí a chybí ti, kteří by tam právě měli být.

Mnoho rodičů poctivě usiluje sice vypěstovat v dětech od malička smysl pro odpovědnost, ale často jde s tím také ruku v ruce dopřát dětem vše nač si vzpomenu. Děti jsou často zhyčkané a zvykají si příliš brzy brát život jen z té příjemné stránky. Povinnosti k rodičům, ke škole, ke kolektivu i ke společnosti neberou vážně. U některých je slovo vděčnost neznámý pojem. Už v rodině bývá pokládáno udržování osobních věcí v pořádku za narušování osobní svobody. Mnohdy rodiče udělají za své dítě to, co by mělo udělat samo, jen aby mu nerušili poslech transistoru. Proto vyrůstá u některých dětí sobectví, bezcitnost k okolí, ale i k nejbližším. Snaha rodičů odstranit dětem z cesty všechny překážky vedou k přesvědčení u dětí, že žádné překážky nejsou. Když pak dospějí nebo se ožení, nemíní se v ničem omezovat. Při prvních potížích se rozcházejí, bez ohledu na dítě. Vysoký životní standart, který je ve velké části našich rodin, vede děti k přesvědčení, že to je samozřejmý zjev, že to ani jinak nemůže být. Protože naše děti nepoznaly bídu a hlad, nevědí ani, že blahobyt je výsledkem úsilovné práce celé společnosti a výhody života berou se samozřejmostí. Rodiče k tomu přispívají i tím, že už v neútlejším věku dávají dětem přepychové oblečení, děvčátka chodí do školy s účesy dospělých, nechybí ani líčení a lakování nehtů, nejmodernější oblečení, děti mívají bohaté svačiny, které ani nesnědí a často dost peněz, které utratí v pamlscích. V poledních hodinách je vidět školní děti místo oběda v cukrárnách na náměstí a kouření se vyskytuje u chlapců už velmi brzy. A zarážející je někdy řeč dětí. I když tyto zjevy nejsou všeobecné, jsou časté. Děti jsou hmotně dobře zabezpečeny, protože rodičům se dobře daří, ale je třeba je zabezpečit i morálně.

Ukazatelem vyučování je prospěch žáků. Nový klasifikační řád má změnu v tom směru, že propadají pouze ti žáci, kteří neprospěli současně z českého jazyka a matematiky nebo neprospěli z téhož předmětu dva roky po sobě. Ostatním slabým žákům je dovolena při nedostatečné dělat opravnou zkoušku před zahájením nového školního roku. Celkem na 6 ZDŠ v Kolíně ve škol. roce bylo 3877 žáků, z toho prospělo 3814 /98,3%/, s vyznamenáním 632 /16,2%/ neprospělo 25 /0,6%/ Sníženou známku z chování mělo 52 žáků 1,3%/

Kromě toho byly zřízeny na 3 školách pro slabé žáky tři doučovací skupiny placené ONV pro 37 žáků a 68 doučovacích kroužků pro 407 žáků bezplatných v rámci závazků. Kromě toho byly přípravné kroužky k přijímacím zkouškám.

Velká pozornost byla věnována také dalšímu vzdělávání učitelů. Branná výchova byla provozována po celý rok brannými cvičeními a pochody. Mimoškolní výchovu měly na starosti školní družiny. Celkem bylo letos v družinách 530 dětí.

Zvláštní škola, která soustřeďuje děti, jež nemohou z různých důvodů navštěvovat ZDŠ, měla letos 80 dětí.

Jednou z největších škol je Lidová škola umění, která měla letos 950 žáků. Po odchodu řed. Procházkv vede školu zastupující ředitelka s. Klinotová, která je dlouholetou členkou prof. sboru školy. Škola už prostorově nestačí, protože potřebuje ke své práci nezbytně 8 velkých učeben pro hromadné vyučování hudební nauky, pro literárně-dramatický obor, výtvarnou výchovu, taneční soubor a orchestr. Kromě toho malé učebny pro individuální výchovu. Řešení této otázky bude obtížné pro nedostatek budov.

Ve škol. roce 1976-1977 mají kolínské ZDŠ celkem 121 tříd. Je to už po dlouhá léta chronický nedostatek vyučovacích prostor a potřeba nové školní budovy je stále naléhavější. Nejvíce tříd vyžadují letos 6. a 7. ročníky. Zatím bylo zažehnáno dvousměnné vyučování, ale trvale to nebude možné. V novém školním roce došlo k dosti velké dislokaci škol odchodem mnohých do důchodu nebo na mateřskou dovolenou. Velká feminisace škol narušuje i vyučování, protože někde dochází k časté výměně učitelky. Je to znát zvláště v I. třídách, kde došlo letos k podstatnému doplnění učiva a zavedení nových metod zvláště v počtech.

Na Den učitelů, který byl v Kolíně oslaven 25. března převzalo 22 jednotlivců čestné uznání a titul Vzorný učitel. Na krajské oslavě Dne učitelů byl titulem Vzorný učitel vyznamenán Stanislav Slavík, ředitel 4. ZDŠ v Kolíně a Karel Svoboda, mistr odbor. výcviku n.p. Frigera.

Ministerstvo školství dále ke Dni učitelů vyhlásilo vítěze o nejlepší publicistické dílo se školskou a výchovnou tematikou. Vychovatelka Domova mládeže v Kolíně M. Majerová obdržela třetí cenu.

Nové školní osnovy mají v dětech vzbudit trvalý zájem o učení, mají aktivizovat myšlení každého žáka, nepřipustit šablonovitost a formálnost, ani jakékoliv mechanické vyučování. Tyto nové způsoby byly už po 4 roky zkoušeny na experimentálních školách. Učitelky byly o nových metodách instruovány, protože na nich spočívá největší váha odpovědnosti. Rodiče se nových metod obávali, protože je neznají a nemohou tedy mnohdy dětem pomáhat. Budoucnost ukáže další.

Tak jako v celém státě i v Kolíně v důsledku populačních opatření vlády stoupá neustále počet narozených dětí. V r. 1970 to bylo 338 dětí, v r. 1975 už 544 dětí. Takle čísla jsou sice potěšitelná, ale zároveň přinášejí starosti o umístění dětí v předškolní výchově. V současné době má Kolín devět mateřských škol s 875 dětmi v 31 odděleních, pět jeslí se 159 dětmi v 9 odděleních. Z toho jsou dvě mateř. školy a jedny jesle závodní Tesla a Tatra. Vlivem nemocnosti nebo karantény není kapacita školiček využita stále v plné míře. Pohybuje se od 55 - 75%. O děti se stará celkem 63 učitelek, 23 uklízeček, 22 kuchařek a 4 pradelny. V jeslích působí 33 zdravot. sester, 10 uklízeček, a 6 kuchařek. Tyto počty stále nestačí. Letos v r. 1976 se k zápisu v březnu dostavilo 376 žadatelů do mateř. škol a 206 žadatelů do jeslí. Nemohli být všichni přijati a zůstává neumístěno 75 dětí a vyvstává naléhavá potřeba stavby nové mateř. školy. Ve spolupráci s kolínskými závody připravuje MěstNV stavbu nových mateřských škol.

K U L T U R A

Divadlo

Kino

Knihovna

Museum

Kulturní dům pracujících

Hudba

Kmochův Kolín

Oslavy

Návštěvy

Tisk

Letošní rok 1976 byl charakterisován řadou významných kulturních událostí, výročí a jubilejí a to XV. sjezdem Komunistické strany Československa, 55. výročím založení KSČ, volbami do zastupitelských orgánů všech stupňů, XIV. kmochovým Kolínem, Filmovým festivalem pracujících a menšími podniky různého zaměření. Společným posláním těchto kulturních podniků byla občanská výchova k pocitu hrdosti nad dosaženými výsledky a působení hlavně na mládež a její výchovu k socialistickému vlastenectví.

Do tohoto poslání se zapojily všechny kulturní instituce v Kolíně a soustředily kolem sebe široký kruh dobrovolných pracovníků. Při povolování různých akcí byla věnována hlavní pozornost jejich úrovni. I když není dosud všecko v pořádku, přece se situace poněkud zlepšila kontrolou, kterou prováděli členové školské a kulturní komise a zastavením některých podniků, pro jejich špatnou úroveň. Týkalo se to beatových pořadů na ostrově, v jednom případě zrušením výstavy kreseb, nebo pro nepatřičné oblečení účastníků. Situace se zlepšila tím, že organizace už podávají žádosti včas a k nim seznam zodpovědných pořadatelů. Přesto je však nutno stále velmi pečlivě dbát při povolování těchto žádostí, protože mnohé podniky zdánlivě nevinné se při svém průběhu zvrhávají.

Za rok 1976 byla MěstN výborem povoleno 584 akcí a to: 400 tanečních zábav, 25 koncertů, 14 výstav, 3 přednášky, 14 divadelních představení /většinou dětských a 128 kulturně společenských akcí.

D I V A D L O

Letošním rokem vstoupilo kolínské divadlo do 29. sezony. Za své existence vytvořila naše profesionální scéna přes 300 inscenací. Kolín patří ke scénám, které pěstují také hry pro mládež. Každým rokem uskuteční divadlo na 200 představení. V letošním roce byl 52 představení pro mládež. V minulém roce 1975 bylo odehráno 211 představení s více než 70 tisíci diváků, z toho 12 tisíc mládeže. Herecký soubor má letos 41 osob. V současné době má divadlo 2056 stálých předplatitelů. Hlediště, které má 512 sedadel bylo vybaveno letos novým podlahovým potahem a sedadly. Vnitřní zařízení scény patří dnes k nejmodernějším.

Při divadle byl založen Klub přátel divadla, který sdružuje na 80 mladých lidí. Klub vydává „Občasník“, který informuje o divadle.

První premiérou v letošním roce byla uvedena hudební komedie M. Držiče „Lišák Pomet“, kterou pohostinsky režíroval brněnský režisér Pavel Rimský. Tato jugoslávská komedie dala příležitost hlavně mladým členům souboru, kteří tu mohli uplatnit svůj mladý temperament. Nosnými postavami hry byli hlavně Boh. Vávra, Jarosl. Toť a Jiří Kvasnička. Hra měla u diváků úspěch a udržela se na repertoáru po celý rok. Režisér Rimský, který před lety patřil také do souboru kolínského divadla, vytvořil dobré představení. Soubor si při tomto představení ověřil zároveň své pěvecké možnosti i taneční složku, protože hra i po této stránce klade dosti vysoké nároky. Režie na scéně Milana Čecha poskytla možnosti i k akrobatickým hereckým výkonům, jejichž režii měl Karel Bednář. I s těmito vysokými nároky se soubor dobře vyrovnal.

Druhou premiérou byla česká hra Radoslava Lošťáka „Chůze po kameni“. Tento olomoucký autor má hodně podobného s Hrubínovou lyrikou. Režisér Karel Nováček vytvořil zde s kolínským souborem představení plné šrámkovského okouzlení už také proto, že hru obsadil mladými herci, kteří dovedli pochopit kouzelný kolorit Jeseníků a bolesti mladého srdce. V hlavních rolích se osvědčili Eva Kelemenová i Jitka Součková, z mužů Petr Herrmann, Želenský, Vlček a Vrchota. Ten zvláště vnesl do hry samorostlou hereckou intuici, která zpestřila představení. Toto nové české drama je dobrým dílem a jistě se udrží i na jiných jevištích.

V další dubnové premiéře se režisérka Lorencová pustila do Shakespearovy hry Romeo a Julie. Je jaksi povinností každého divadla, aby se čas od času vyrovnalo s nějakou velkou klasikou. Tato hra už tu byly dávána před více než dvaceti lety. Tentokrát byla obsazena dvakrát, takže Juli alternovala Jarosl. Brousková a Marcela Nohýnková. I v jiných rolích došlo k alternaci, což bylo ale na úkor představení. Hra byla dosti rozvláčná, ani mluva herců nebyla na té výši, jakou hra vyžaduje a tak nakonec hlavní úspěch večera patřil některým vedlejšími rolím, jako byl Herrmannův Mercucio, Kvasničkův Mercutio, Vrchotův Vavřinec, nebo Jiřině Chlumské. Dnešní Romeo a Julie myslí jinak, a má-li tedy tato hra na jevišti vyznít přesvědčivě, pak to vyžaduje výkony nad jiné veliké, které může vytvořit jen bohatě nadaný a zkušený herec. I kritika napsala velmi prohnane, že představení je nutno brát jako školu režie a herců. Ale od toho jsou jiné instituce.

První premiérou po letošních prázdninách byla Drdova pohádková komedie Dalskabáty, který také byla v Kolíně před lety uvedena.

Dalskabáty aneb Zapomenutý čert je šťavnatá komedie, plná lidové moudrosti o tom, co dělá člověka člověkem. To se má ve hře také zdůraznit. Režisér Jan Schmidt se však hlavně obrátil k té komediální stránce pohádky a setřel jí ten vnitřní smysl, což bylo vidět i na hereckých výkonech. Proto také Plajznerka Jiřiny Chlumské neměla tu přesvědčivost bez oné lidové moudrosti, kterou tato role dodává. Bohuš Vávra se lépe vypořádal se svým frepifaixlem, ale nejlepší postavou byl potulný Lupino Jiřího Kvasničky. Přesto, že je to hra velmi živá a někde i bujará, působila místy těžkopádně, takže představení nesplnilo to, co se mohlo očekávat.

Při tomto představení byla ve foyeru divadla uspořádána výstava o výsledcích plnění volebního programu kolínských závodů.

V nové poprázdňinové sezoně se udržela na repertoáru stále ještě Ibsenova Nora, Lišák Pomet a Romeo a Julie.

Jako další podzimní premiéru si vybrala kolínská režisérka hru ruského klasika A.P.Čechova „Višňový sad“. Je to už letos druhá klasická věc na kolínské scéně a i ta ukazuje, že méně by bylo více. Hře chyběla ta pravá čechovovská atmosféra, která je u autora tak charakteristická a jejíž vyjádření na jevišti je tak obtížné. Proto řada postav vyzněla nepřesvědčivě. Čechov je těžký nejen svým symbolismem, ale i vyložením lidských vztahů. Kolínské představení nedosáhlo čechovovské hloubky a proto vyznělo dost hluše. Je to škoda. Čestně obstála jen Jitka Součková, jejíž zkušenost ukazovala výrazovou plastičnost a dále Jiří Brož, jenž intuitivně pochopil zvláště v dialogu smysl své role.

Jednou z posledních premiér letošního roku byla hra jihoameric-

kého autora pišícího španělsky Alejandra Casony „Stromy umírají stoje“. I tato hra tu byla před lety uvedena v poměrně dobrém provedení ochotnického kroužku Obchodních tiskáren. Je to atraktivní hra, která režii i hercům dává řadu možností uplatnit nápady a gagy a která se dá hrát různým způsobem. Zatímco režie ochotníků pojala hru jako vážný pohled do života staré ženy, která prohlédne iluze, jimiž má být opředena, bylo nynější představení pojato spíš jako radostná komedie bez sentimentu. Obojí výklad je možný, ale zdá se, že z našich jevišť ta citová stránka mizí stále víc. Týká se to hlavně hlavní postavy babičky v podání Naděždy Kreclové, která ji podala jako dosti energickou, živou ženu bez toho trochu citového vnitřního života. S tím šel i projev Jana Hyhlíka a Jarosl. Brouskové /Isabel a Mauricio/, kteří se bránili citovému projevu, ačkoliv jej text výslovně předkládá. Představení mělo sice u diváků úspěch, protože hra je velmi působivá, ale mohla vyjádřit víc.

Poslední letošní premiérou byla francouzská fraška Georgese Feydeaua „Tululu“! Tento autor, který proslul řadou podobných her, dává režii i hercům možnost roztočit celý kolotoč scének a zaplnit jeviště situační komikou v prudkém tempu. Kolínské představení uspokojilo diváky, kteří mají rádi konverzační komedie, smích, toalety a eleganci. S těmito požadavky se vyrovnala hlavně Jiřina Chlumská a Vlasta Machníková, z mužů Jarosl. Toť a Zdeněk Štěpánek. Ti vyhověli konverzační lehkosti a vtipu, jimiž komedie oplývá. Hra pro svůj humor a lehkost bude jistě delší dobu na repertoáru a během repris se zbaví ještě některé těžkopádnosti.

Na konci předprázdninové sezony byla na kolínské jeviště uvedena Ibsenova hra Nora. Tato hra, která kdysi revolučně pohnula ženskou otázkou v Evropě, dráždila a provokovala tehdejšího měšťáka a vyvolala řadu diskusí, měla vášnivé odpůrce i příznivce. Zdálo by se snad, že její uvedení znovu oživí tyto problémy ženské emancipace a samostatnosti. Bohužel to tak nedopadlo. Většina toho, o co hra usilovala a co bylo ve své době aktuální, je dnes vyřešeno a proto mnohé diváky nechala hra chladnými a rozpačitými, protože nepochopili důvod jejího uvedení. Manželský problém byl od té doby mnohokrát zpracován a proto Nora nemohla nic nového říci. Už také proto, že ani hlavní představitelka, mladá, nová herečka Kelemenová nemohla vytvořit pravdivou postavu. Jedině na počátku, kdy představovala přirozené mládí byla opravdová, ale později se postavě vzdalovala stále víc. Ani hra zkušeného Jar. Totě v roli Helmera nebyla dost psychologicky podložena a proto celé představení vyznělo jako konverzační hra bez hlubšího dopadu na diváka. Jedinou postavou, která měla rovnocenné prostředky k autorovi byl Štěpánkův dr Rank. Režisér, který je jistě zkušený divadelník i dramaturg /Schmidt/ zapomněl, že Ibsenova Nora řeší konflikty, které dnešní divák, zvláště mladý, už nechápe. Proto tolik rozpaků mezi diváky. Že si byla těžce vědoma určitých nesnází je vidět už z toho, že do hry bylo vloženo několik polopatických vsuvek, meziher, které nejsou ani obsahem hry, ani by je autor neschvaloval, ale ukazují na to, že sama režie cítila neživotnost a hluchost problémů, o které se ve hře jedná.

Kolínské divadlo nezapomíná na malé diváky a je chvályhodné, že jsou to sami členové souboru, kteří dovedou pro děti napsat hru. Člen souboru Jaroslav Toť napsal pro malé diváky pohádkovou hru „Koza v mléčné dráze“, a texty písniček napsal jiný člen souboru Jiří Kvasnička. Hra se odehrává v prostředí fantastické planety, při čemž jsou do děje zapojeny technické triky a nápady, které může divadelní kabina poskytnout. Při tom autor zdůrazňuje, že je třeba v době vyspělé techniky zachovat cit, nepodléhat strojům, ale být jejich pánem a zůstat i ve změněných podmínkách prostředí člověkem. Hra měla u diváků velký úspěch a kontakt s herci byl velmi srdečný zvláště proto, že každý z představitelů se snažil podat ten nejlepší výkon.

Cenu Českého literárního fondu za r. 1975 získal mezi jinými našimi umělci i člen kolínského divadla Jiří Ptáček za roli mladého studenta Kolesova ve hře Alexandra Vampilova „Červnové loučení“. Hra tohoto sovětského autora byla v Kolíně uvedena v r. 1974.

Letošního roku se dožil padesáti let umělecký ředitel kolínského divadla Jaroslav Radimecký. Narodil se v Chocni a po skončení druhé svět. války počal hereckou dráhu v souboru divadla v Mostě. Po krátkém působení v Mladé Boleslavi přešel do Realistického divadla v Praze, kde se dostal do velmi hodnotného souboru, jenž prosazoval pokrokové hry a kde herec dozrál. V r. 1958 se stal členem souboru kolínské scény, kde vytvořil řadu klasických a současných postav. Letos už třetí sezonu vede kolínskou krajskou scénu jako ředitel a vytvořil tu dobře zformovaný, angažovaný soubor.

K oslavám Měsíce čs.-sovět. přátelství uvedlo kolínské divadlo 4. - 6. listopadu přehlídku svých her ruských a sovětských

autorů. 4. listopadu hostoval v divadle soubor z Kladna hrou Al. Vampilova „Loni v létě“, v pátek 5. listopadu sehrál kolínský soubor Čechovův „Višňový sad“ a 6. listopadu předvedli příbramští Gelmanovu hru, která byla později vysílána v televizi a vzbudila velkou odezvu „Prémie“. Hra velmi přesvědčivě řeší palčivý problém o lidech, kteří místo do práce chodí jen do zaměstnání a dotýká se ožehavých otázek odměn a premií.

Za hru „Chůze po kamení“ obdrželo kolínské divadlo cenu jako za nejlepší hru k XV. sjezdu KSČ. Za postavu lesníka Hapky v této Lošťákově hře získal cenu Robert Vrchota.

Nejdéle angažovaným členem v Krajském divadle v Kolíně je Karel Želenský. Už od r. 1957 hraje na této scéně tento člen staré herecké rodiny, jehož dědečkem byl známý člen Národního divadla Karel Želenský a otcem Drahoš Želenský, býv. ředitel Národního divadla.

Na letošní rok připadá 180. výročí narození a 130. výročí úmrtí slavného francouzského mima, kolínského rodáka Jeana Gaspara Deburaua, který svým uměním rozesmával obecnstvo v pařížském divadle Funambules. Jeho činnost znamenala klíčový vývoj evropské pantomimy. V nedávné době vyšla o jeho životě kniha Jaroslava Švehly: „Deburau, největší Pierot“. Ve Francii o tomto umělci vyšla kniha od Rémyho, která v prvních kapitolách o Deburauově mládí čerpala z údajů zjištěných býv. kolínským archivářem Práškem.

Pro zvýšení zájmu mladých lidí o divadlo byl z iniciativy mladých umělců - členů SSM - založen při divadle Klub mladého diváka, který kolem sebe soustřeďuje všechny mladé zájemce nejen o divadlo, ale i hudbu a ostatní umění.

Malé divadlo, scéna mladých, která je součástí Kulturního domu v Kolíně, vyvíjelo letos velmi živou činnost. Pod vedením Dany Serbusové účastnilo se Malé divadlo přehlídky souborů v Rakovníku a získalo první cenu za provedení hry Medvěd a víla a Dana Serbusová cenu za režii stejné hry. Další cenu získal Karel Ledvina za nejlepší mužský výkon.

V květnu uspořádalo Malé divadlo přehlídku amatérských divadelních souborů pod názvem „Kolín 1976“, na které vystoupilo šest souborů ze středočeského kraje.

K I N O

Městská správa kin uskutečnila k různým politickým událostem promítání vhodných filmů, kromě toho filmy pro agitační stře-
diska, pro učňovské a střední školy, pro Svaz čs.sovět. přátel-
ství, filmy ke květnovým událostem a také filmy spojené s бесе-
dami jako doplněk výuky. Velmi dobrou úroveň měly dvě besedy
Domu sovět. vědy a kultury „Mladež na stavbách socialismu“ a
"Orenburg", o stavbě plynovodu. Besedy byly vedeny v ruském jazy-
ce bez českého překladu.

Při Mezinárodním dni dětí byla filmová přehlídka pohádek pro
školy, družiny mládeže a školky. Kromě toho byl každý měsíc pro-
mítán film pro důchodce a ve své práci pokračoval Klub filmo-
vého diváka, který měl v podzimní sezoně velkou návštěvnost.
Svou činnost nepřerušilo ani kino náročného diváka, i když po-
čet představení byl letos menší. Kino si u mostu na Zálabí zřídilo
celou výstavní plochu skříněk, jež jsou stále doplňovány
novým propagačním materiálem a kromě toho má na náměstí skřín-
ku pro Klub přátel sovět. filmu.

Celkem navštívilo kolínská kina /Jas, Oko a Letní kino/ 305
tisíc návštěvníků na 1949 filmových představeních.

V červnu letoš. roku byl pořádán v Kolíně už VII. ročník
filmového festivalu. Byl ve dnech 23. - 30. června. Na prog-
ramu bylo osm filmů, které vidělo 11.039 diváků. Zimní část fes-
tivalu proběhla už na poč. roku, 23. - 27. ledna, která měla
3686 návštěvníků.

Dětský filmový festival se uskutečnil k Mezinárodnímu dni dětí ve dnech 7. - 11. června a shlédlo ho 2.206 dětí.

Filmy červnového festivalu pracujících byly: Léto skovbojem, Nebožtíci přejí lásce, Jestli se rozlobíme, Velký blondýn, Pokrevní bratři, Bojovali za vlast, Láska a zrada a Sarajevský atentát. Každý film měl svůj patronátní závod, který pomáhal zajišťovat návštěvnost a staral se o delegace. Na festival přijely čtyři delegace. Herecká z NDR, a naše, dále delegace ústředitele. čs. filmu. Delegace byly přijaty na MěstNV a, besedovaly se zástupci pořadatelů. Pořad festivalu byl sestaven ze zábavných programů určených převážně pro letní kina.

K významným politickým výročím byla promítána řada filmů: Za volantem nepřítel, Sokolovo, Balada o vojákově, Premie, Zbraně pro Prahu.

V další činnosti je možno uvést ještě výstavu plakátů k angažovaným filmům a výstavku k 10. výročí Městské správy kin.

Nedostatek kina pro sídliště je stále pociťován a je samozřejmé, že vzdálenost sídliště od premiérového kina na Zálabí je také na závadu návštěvnosti, zvláště v zimních měsících, kdy návštěvnost by mohla být největší.

Na konci letoš. roku dostalo zálabské kino nová sedadla, ale instalace se protáhne ještě do příštího roku, čímž je také poškozena návštěvnost právě v nejsilnějším návštěvním období. Filmový klub po dobu adaptace přejímalo kino Oko, které však většímu zájmu nevyhovuje a proto také správa kina některé atraktivní filmy odložila na pozdější dobu.

V letošním roce oslavila také kolínská kina 65 let kinematografie v Kolíně. Tehdy před vánočními v r. 1911 viděli Kolíňané na nárožích první plakáty majitele prvního stálého kolínského kina, Karla France, které zvály návštěvníky do „Kinematografického divadla“ v Jungmannově ulici čp. 52. První program stálého kina byl sestaven ze sedmi kratších snímků. První byla aktualita /Sňatek budoucího následníka trůnu s princeznou Zitou/ pak následovalo drama „Krásná Řekyně a další filmy s vysvětlením: „Svíce oltářní /Román jeptišky/, Jezero Gardské /přírodní snímek/, Zvoníkův syn /obraz ze života/, Když je nouze o vodu /humoristický snímek/ a Firuli milionářem /veselohra/. Toto kino mělo pouze 120 sedadel a přesto bývalo obsazeno jen z poloviny. Projekce byla na svou dobu výborná, ale místnost brzy nevyhovovala, neboť byla postavena ve starém špýcharu. Proto se kino přestěhovalo do ulice „Za Quintínem“, kde z vyhořelého hospodářského stavení čp.18 bylo postaveno kino stojící dodnes pro 400 diváků. Tam se začalo hrát také před vánočními r.1913. Až do r. 1920 bylo toto kino jediné. Teprve potom vzniklo v Lidovém domě kino Republika pro 653 diváků, které bylo po válce z bezpečnostních důvodů zrušeno. Dnes tam stojí Kulturní dům pracujících. 20. ledna 1940 bylo otevřeno nové kino na Zálabí pro 666 diváků.

Majitel prvního kolínského kina, Karel Franc dosud žije. Jemu 94 let a v jeho bývalém kině, v němž pracoval do r.1958 se dosud hraje. Rád vzpomíná na své podnikání a své vzpomínky uložil také písemně v městském archivu.

K N I H O V N A

Okresní lidová knihovna v rámci usnesení XV. sjezdu KSČ plnila kulturní a výchovný program výpůjční činností knih i časopisů, přednáškovou činností pro dospělé i pro mládež a zapojením do volební kampaně letošního roku.

Ve výpůjční činnosti dosáhla téměř 180 tisíc výpůjček za letošní rok. Ve srovnání s r. 1975 je to zvýšení o 12 tisíc. Na tomto zvýšení se nejvýrazněji podílela pobočka dětského oddělení na sídlišti, která dosáhla 23 tisíc výpůjček. Mládež vůbec tvoří z celkového počtu výpůjček téměř polovinu. Loňský výsledek v přepočtu na jednoho obyvatele města připadá šest vypůjčených knih z okresní knihovny.

Na úseku kolektivních akcí knihovny byla pořádány tradiční „Večery v knihovně“, které dosáhnou už brzy třicátého výročí svého vzniku. Letos bylo těchto večerů třináct s tímto programem:

13. 1. Koncert Collegia musica se solistou prof. Pluhařem
17. 2. Kolín v době Kmochové - přednášel archivář Z. Bisinger
2. 3. Kolínské ženy na cestách - k MDŽ přednášela M. Mikulecká
12. 4. Krajem K.J.Erbena - přednáška B. Holečka
11. 5. Ať jiskří život náš - recit.pásmo z Hrabínových veršů
připravila členka divadla Jiř. Chlumská s recit. kroužkem
1. 6. Na italském sluncem - přednášel B. Vondráček
15. 6. Večer hudby a poesie - Collegium musicum s členkou divadla Jiřinou Chlumskou

- 19.10. Společenský román - přednáška prof. Denksteinové
 26.10. Cesta na Maltu - přednáška A. Srpa
 16.11. Beseda ke knize B. Chňoupka Generál se lvem /společně s
 OV SČSP/
 23.11. Člověk a příroda - beseda s filmem vedl ing. Slouka
 14.12. Sibiří dneška - přednášel ing. Novotný
 28.12. Co se mi vejde do očí - recit. pásmo M. Burešové

Pro mládež byla pořádána dvakrát přednáška „Moskva, hlavní město země přátel.“

Pětkrát byla opakována přednáška „Staré pověsti kolínské“

Jedenáctkrát k plnění volebního programu v rámci předvolebních akcí byla pořádána přednáška „Kolín včera a dnes.“

Všecky večery byly doprovázeny promítáním světelných diapositivů a dokumentárních fotografií, literární večery byly doplněny výstavkou.

V dubnu byl v knihovně pořádán aktiv knihovníků ROH, kde bylo referováno o poslání odborových knihoven. Aktiv byl doplněn pásmem o životě a díle K.J.Erbena.

Slavnostní aktiv knihovníků byl pořádán odborem kultury OOR v červnu. Vedl jej řed. kolínské knihovny Mojmír Koutný. Insp. L. Kašpar zhodnotil činnost knihoven na okrese. Počet výpůjček za r. 1975 dosáhl na okrese 482 tisíc, což je vzrůst o 30 tisíc.

18. listopadu se v knihovně konala beseda o knize ministra zahraničí Boh. Chňoupka „Generál se lvem“, která seznámila přítomné s řadou neznámých faktů o činnosti čs. partyzánů na území SSSR. Besedu vedl zahraničně politický komentátor rozhlasu Angel Kostka.

K u l t u r n í d ů m p r a c u j í c í c h. /KDP/

KDP je vedle divadla největší kulturní a společenské zařízení v Kolíně, a je také největším spolupracovníkem MěstNV a MF ve všech politicko-výchovných akcích. Svým posláním tvoří dnes jádro a středisko této práce v zájmových kroužcích a kursech a ve vytváření podmínek k zpřístupnění nové socialistické kultury zvláště mladeži i ostatním pracujícím.

Také letos byla v KDP kursy jazykové, šití, tance, střihů, s společenské výchovy, baletu rytmiky, kursy pro hospodářské pracovníky a zájmové kroužky. V kroužcích je zapojeno 1360 členů.

KDP byl letos poprvé pořadatelem Kmochova Kolína. I když byly závady, jak o nich píšeme na jiném místě, nebyly způsobeny samotným pořadatelem, ale zásahy zvenčí.

V dubnu probíhala v KDP výstava Svazu protifašistických bojovníků, která byla instalována v rámci oslav 55. výročí založení KSČ. Výstava měla velkou odezvu. Byla spojena s podrobným výkladem a navštívila ji takřka všechna kolínská mládež. Další výstavy pořádaly kolínské závody, které předkládaly nejen své výrobky, ale i přehledy péče o zaměstnance, rekreační zařízení a tělovýchovnou organizaci. Takovýmto způsobem se pochlubilo Kablo, Koramo a velmi úspěšnou výstavu uspořádal Svazarm. K volbám byla instalována putovní výstava Krajského kulturního střediska pod názvem „Národní výbory, základní článek socialistické demokracie“.

KDP má pro pořádání výstav velmi pěkný sál, jenž má dostatek světla i prostoru a hodí se dobře i k výstavám obrazů.

Kromě těchto akcí pořádal KDP soutěže pro učňovský dorost a výřvarnou a literární soutěž „Ať vzkvétá naše vlast“, dále soutěž pro aranžéry k XIV. Kmochovu Kolínu. K volbám bylo v KDP agitační středisko a volební místnost.

V sále KDP jsou pořádána taneční odpoledne pro mládež, zábavné večery pro absolventy tanečních kursů.

KDP má své propagační oddělení, které pracuje nejen pro vlastní akce, ale letos zajišťovalo propagaci na 1. máj, Kmochův Kolín, filmový festival, na některé konference a svými stojkami na náměstí občas informuje občany o důležitých kulturních podnicích. K volbám vydal KDP leták s materiálem „Fakta o Kolíně“, články v Kupředu a v rozhlase. Kromě toho poskytoval KDP agitační materiál i jiným agitačním střediskům a byl spoluúčasten na výzdobě a výrobě poutačů pro některé kolínské závody.

Součástí KDP je také soubor Malého divadla, o němž píšeme v rubrice „Divadlo“, které zajistilo na předvolebních besedách kulturní pořad, k němuž přispěl i filmový kroužek KDP a promítl diaseriál o Kolíně.

Svými akcemi zasahuje KDP hlavně do volného času všech pracujících a opět hlavně mládeže, protože umožňuje volný čas využít v dobrém prostředí. Návštěvnost akcí KDP vykazuje letos číslo téměř 300 tisíc. Je ovšem třeba připomenout, že některé zábavní podniky /Tanec pod kaštany/ musel KDP zrušit, protože chování mládeže neodpovídalo požadavkům slušnosti.

Mezi hezké akce pořádané KDP patří soutěž dětí „Namaluj město“, která měla u dětí dobrou odezvu a z jejich prací byla později malá výstava. V dubnu byla v KDP uspořádána přehlídka dětských

tanečních souborů zájmové umělecké tvořivosti. Byla to soutěž s skutečného mládí, které ukázalo, jak velké množství dětí pracuje v tanečních kroužcích, jak pěstují pohybovou výchovu a jaké nároky dovedou děti pod vedením dobrých vedoucích splnit.

V dubnu byla KDP uspořádána soutěž amatérské recitace zájmové umělecké tvořivosti. 48 účastnic bylo přijato na radnici předsedou MěstNV a stranickými orgány KSČ, v čele s ved. tajem. s. Jiřím Biškem. Soutěž byla pořádána k XV. sjezdu KSČ a nesla název „Rodné straně.“ Kolínská Eva Pištorová z gymnásia získala v soutěži druhou cenu.

V lednu pořádal KDP soutěž „Písně přátelství“, které se účastnilo 15 souborů devítiletěk, při čemž se ukázala pečlivá příprava všech účinkujících.

Malé divadlo při KDP má 25 členů, kteří se scházejí a zkoušejí třikrát týdně, symfonický orchestr má 50 členů a zkouší jednou týdně. Stejně tak i smyčcový kvartet. Klub společenských tanců má 30 členů a cvičí až pětkrát týdně. Osm členů filmového kroužku se schází jednou za týden, klub filatelistů má týdenní schůzky za účasti 30-50 členů, filumenisté jednou týdně 20-30 členů a 15 esperantistů se sejde jednou týdně. Takto se sejde pravidelně týdně na 400 členů kroužků. Kroužky samy pořádají své akce, výstavy, soutěže, hry nebo uměleckou tvořivost. Diváků mají vždycky dost. Za 1. pololetí letoš. roku bylo takto uspořádáno 117 akcí zájmové umělecké tvořivosti. V druhém pololetí byly všechny kroužky zapojeny do předvolebních příprav. Členové Malého divadla nacvičili pásmo veršů, s nímž se rozjeli po celém okrese.

M U S E U M

Regionální museum v Kolíně je hlavním pořadatelem výstav. V tomto roce prošla nejprve výstava „Obrazy květin“, která byla sice velmi dobře upravená, ale neměla ten zasloužený ohlas. Více zájemců soustředila výstava z díla V. Radimského, který jako Kolíňák má v Kolíně hodně ctitelů a jeho obrazy jsou v řadě domácností i úřadů.

Zajímavá byla výstava o Vietnamu, která seznamovala se životem a výrobky tamějších lidí a jejich dlouholetým bojem o svobodu. U příležitosti Kmochova Kolína byla v museu výstava pod názvem Dechovka ve fotografii, která měla úspěch už tím, že ji navštívila řada zájemců z řad návštěvníků festivalu.

U příležitosti životního jubilea Jaromíra Funkeho, jednoho z našich fotografů-klasiků, byla uspořádána výstava fotografií nejen jeho, ale i hostí, kteří se sjeli k tomuto podniku i z ciziny. Mezi hosty byl také Funkův druh, kolínský rodák, druhý náš nejznámější fotograf Josef Sudek. Při výstavě byl pořádán též seminář o poslání fotografie. Senior našich fotografů Josef Sudek bohužel do týdne po této výstavě zemřel.

K volbám se uskutečnily dvě výstavy. Byla to kultura k volbám a výstava o životě a díle básníka Vítězslava Nezvala. V závěru roku byla výstava kolínských fotoamatérů. Návštěvnost výstav je však slabá. Celkem 3868 návštěvníků, což je na naše město málo. I když značnou část návštěvy tvořila mládež není to uspokojující, protože to bylo často náhradou za vyučování.

H U D B A

Kolín má bohatý hudební život nejen vlastní produkce, ale i návštěvy jednotlivců a hudebních těles z Prahy. Vážnou koncertní produkci soustřeďují kolem sebe Kolínská filharmonie a Collegium musicum při okresní knihovně. Lidovou zábavnou hudbu zastupují dechové orchestry Kmochovy hudby a Požárnického sboru. Lidová škola umění /jejíž podrobná činnost byla zachycena v minulém ročníku kroniky/ má dobrý orchestr mládeže. Kromě toho je v Kolíně několik skupin moderní taneční hudby při Kulturním domě pracujících.

Kruh přátel hudby, který už po několik let pořádá měsíčně koncerty pozvaných solistů nebo hudebních těles, pořádal i letos tyto pravidelné koncerty.

V úterý 20. ledna vystoupilo zde v divadle Panochovo kvarteto, Jiří Panocha, Pavel Zejfart, Miroslav Sehnoutka a Jaroslav Kulan, které předvedlo skladby Haydnovy, Mozartovy a Smetanovy. 17. února byl večer barokní hudby, který uvedla Partia di Praga pod vedením Zdeňka Hebdy. Dále hráli Jiří Hebda, Bohuslav Purger Vladimír Vršecký, Václav Junek, Stanislav Vích, Jiří Hošek a Dagmar Kristenová. Skladby byly vybrány z J.S.Bacha, Jana Zacha, Händla a Albioniho.

Třetí večer 9. března měla Kolínská filharmonie pod taktovkou Ivana Fišera a se solisty Zdeňkem a Bedřichem Tylšarovými./lesní rohy/. Koncert obsahoval skladby Honnegerovy, Beethovenovy a Haydnovy.

18. března pozval Kruh přátel hudby do Kolína Milana Zelenku /kytara/ a Ludmilu Vondráčkovou /alt/. Byly tu uvedeny písně a

preludia od Bacha, Händla, Fally, Rodriga, dále písně staré Francie, černošské spirituály a některé operní árie.

Závěr jarní sezony mělo Collegium musicum. Tento komorní orchestr při Okresní knihovně je nositelem vyznamenání „Cena města Kolína“ a z původního kvarteta se rozrostl na 14 členů. Uměleckou vedoucí je prof. Eva Klinotová. Koncert dirigoval Ivan Fišer, solistkou na lesní roh byla Vladimíra Klánská-Bouchalová. Soubor uvedl skladby Mozartovy, Rössler-Rosettiho, Haydnovy a Jarochovy.

Prvním večerem Kruhu přátel hudby po prázdninách byl houslový recitál populárního virtuosa Václava Hudečka, jenž uvedl skladby Beethovenovy Prokofjevovy a Wieniawskiho. Tento velmi úspěšný koncert, který měl přeplněné hlediště, byl doplněn řadou přídavek, jimiž umělec nešetřil.

Druhým koncertem bylo 22. listopadu vystoupení národního umělce a solisty Národního divadla Eduarda Hakena, jehož srdečný vztah ke Kolínu se jevil také v rekordní návštěvě a nadšeném přijetí jeho operního projevu. Spolu s ním účinkovala Kolínská filharmonie. Národní umělec předvedl slavné árie ze Smetanova Dalibora, árii Gremina z Oněgina, Basilia z Lazebníka sevillského, Sarastra z Kouzelné flétny. Filharmonie pod taktovkou Zdeňka Deršáka podala vynikající výkon, který ocenil sám umělec. Byly to skladby Mozartovy, Gluckovy, Mascagniho, Dvořáka, Boieldieu a j. Večer byl velmi příjemný i projevem, jímž nár. umělec Eduard Haken poděkoval Koliňanům za dlouholetou přízeň s ujištěním, že Kolín je místo, kam nejraději zavítá.

V říjnu pořádal ZV ROH Jednoty v Kolíně večer písní, arií a duet, na který pozvali národního umělce Beno Blachuta a zaslouži-

lou umělkyni Stanislavu Součkovou, rodačku z nedaleké Velimi a členku jihočeské opery. S těmito dvěma umělci vystoupil Ladisl. Landa, který je solistou učit. pěveckého souboru v Kolíně. Tento pestrý večer byl vyplněn skladbami Musorského, Smetany, Dvořáka, Janáčka a Verdiho. Klavírní doprovod měla Eva Kašparová.

Večery Kruhu přátel hudby jsou už dnes tradiční a mají svůj stálý kádr návštěvníků, takže tyto koncerty jsou vždy na celou sezonu zcela vyprodány.

V letošním roce zazněla také v Kolíně poprvé skladba Fratiška Xavera Brixího s typickým názvem Bitva u vsi Plaňany. Jedná se tu zřejmě o bitvu, která nese v historii jméno bitva u Kolína. Skladba byla kdysi po svém vzniku provozována, ale později se na ni zapomělo, takže se originál rukopisu ztratil. Zůstaly jen tři opisy, z nichž jeden je v archivu státního zámku v Kroměříži, dva jsou ve Vídni. Dnes je její nový opis v archivu kolínského Collegia musica a byl proveden na večeru v knihovně 15.6.

Collegium musicum pořádalo letos také v únoru výchovný koncert pro poslední třídy devítiletok, při němž výklad podávala umělecká vedoucí Lidové školy umění.

Téměř padesát hudebníků Kolínské filharmonie absolvovalo letos 3. ročník Celostátního festivalu symfonických orchestrů v Prachaticích 1976. Patronát mělo ministerstvo kultury ČSR. Dirigentem souboru byl Ivan Fišer. Pořadatelé vybrali kolínský kolektiv, aby zahájil festival hymnami, dále přednesli Beethovovu II. symfonii a Serenádu pro orchestr od Iši Krejčího. Velký potlesk tří set posluchačů a poděkování dr. Bukovského z Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze byly svědectvím, že ko-

línská filharmonie podala výborný výkon. Proto také kolínský soubor obdržel první místo.

Collegium musicum věnovalo jeden ze svých koncertů svému obětavému členu a vynikajícímu houslistovi prof. O. Pluhařovi, který je sice Čáslavák, ale dojíždí do Kolína na pravidelné zkoušky a patří k nejaktivnějším členům souboru. Na hráče amatérského má vynikající techniku a zanícenost pro hudbu. Proto soubor uspořádal pod taktovkou Ivana Fišera koncert, kde mohl tento člen ukázat své vynikající umění. Bylo^{to}/zvláště v Mozartově a Vranického houslových koncertech a také v Serenádě od E. Elgara. Mladý kolínský dirigent Ivan Fišer nastudoval večer s opravdovou pečlivostí, takže soubor mohl s programem zajet do Chotěboře, Kutné Hory a do Čáslavě, kde všude representoval dobře hudební život Kolína. Získání dirigenta Ivana Fišera pro Kolín bylo dobré i v tom, že se ujal řízení i jiných hudebních těles a věnuje se také mládeži. Ujal se mládežnické dechovky, která pod názvem „Liduška“ je složena většinou ze žáků Lidové školy umění. Hudba absolvovala už několik veřejných vystoupení v Českém Brodě, v Kladně a na okresní konferenci KSC v Kolíně v Kulturním domě. Soubor má na 60 členů a v r. 1975 navštívil Jugoslávii. Letos v červnu se tento soubor rozjel do Švédska. Jeli do města Gävle, které má také mládežnickou dechovku, jež byla už v Kolíně na Kmochově festivalu. Hráli i jinde, navštívili Stockholm, Göteborg a na domě, v němž bydlel kdysi Smetana, zanechali vzpomínkovou kytičku, na zpáteční cestě koncertovali v NDR v Anklamě, koupali se v moři na Usedomu a zahráli lázeňským hostům. Navštívili ještě Berlín a koncentrátní tábor Sachsenhausen a vrátili se se spoustou krásných dojmů domů.

Hudební život v Kolíně se rozrostl tak, že se vytvořila i řada menších amatérských skupin-orchesterů, které provozují zájmovou uměleckou činnost, ale jejich snahou je také vystupování za odměnu. V tom případě jsou orchestry zvány ke kvalifikačním přehrávkám a čas od času podrobovány kvalitativním zkouškám. Takový den se konal letos v listopadu v Kulturním domě v Kolíně, kam bylo pozváno 20 dechových a tanečních souborů i malých skupin, aby podali ukázkou své práce pro příští období. Sedmičlenná porota s předsedou Svazu hudebníků Ladislavem Vítů. Porota zjistila, že mnohé orchestry splnily kvalifikační předpoklady, ale některé musí ještě mnoho přidat, protože hudba ještě neznamená, že se sejde parta a začne se hrát a zpívat. Nejlépe vyšly z tohoto hodnocení „Malá Kmochocka“, jak se říká dvacítce hudebníků městské Kmochovy hudby, která ukázala, že patří mezi elitu malých hudeb. Žánrů. Druhou jedničku dostala hudba Veřejného požárního útvaru, která pod vedením dirigenta Zemana a uměleckého vedoucího mjr. Jana Chromce projevila přípravu, ukázněnost a technickou úroveň, a patří proto dnes k nejlepším amatérským orchestrům dechových hudeb v naší zemi.

Kolínské orchestry uzavřely letos na počest XV. sjezdu KSČ úmluvu o spolupráci a podle tohoto závazku už vystoupily na oslavách 1. května na kolínském náměstí a na Kmochově Kolíně. Rozhodly se vydávat instrumentované skladby Františka Kmocha.

Velmi zdařilý zájezd vykonala Kmochova kolínská hudba s dirigentem Ivo Fišerem v říjnu do Rimavské Soboty a do maďarského Ózdu, kde s velkým úspěchem čtyřikrát koncertovali a byli velmi srdečně přijati.

14. KMOCHŮV KOLÍN

Letošní 14. Kmochův Kolín 1976 byl pořádán jako národní festival dechových hudeb. Konal se 11. - 13. června a pořadatelem byl tentokrát Kulturní dům pracujících v Kolíně. Záštitu nad tímto podnikem si vzaly všechny stranické a správní složky ve městě a v okrese, při čemž odbornou spolupráci konal Ústav pro kulturně-výchovnou činnost z Prahy. Programově a dramaturgicky byl připraven poněkud jinak než v dřívejších letech. Letošní festival byl přehlídkou všech typů vybraných československých orchestrů, velkých i malých, mládežnických i dospělých i různých pracovních oborů. Vedle účasti malých dechovek a jejich společného vystoupení byly ukázky moderní dechové hudby současných autorů, kteří tak dostali příležitost předvést osobně své skladby veřejnosti. Některé skladby však byly pro orchestry příliš těžké, což se potom projevilo při mládežnickém monstrekoncertu. Pro řadu návštěvníků byl monstrekoncert množstvím skladeb příliš dlouhý a náročný. Oživení přinesly některé taneční, pěvecké a dětské skupiny. Úspěch festivalu byl různorodý. Mnozí z dlouhletých návštěvníků postrádali tu pravou dechovku, někteří zvláště hudebníci si stěžovali na některá nedokonalá provedení. Festival vycházel z potřeb kulturně společenské zábavy a splnil i požadavek přínosu současné tvorby, ale většina posluchačů tuto změnu přijala rozpačitě a někteří i odmítavě. Z festivalu Kmochova Kolína se stal dnes velký podnik, který vyžaduje nejen organizační rozsáhlé

zázemí, ale i finanční náklad a bylo by škoda, aby se různými zásahy poškodila návštěvnost, která byla vždy tak veliká. Příjezd cizích hudeb do Kolína vyžaduje dobrou organizaci ubytovací a stravovací. Obě tyto složky splnila festivalová komise dobře. I návštěvníci ze zahraničí neměli připomínek a školní jídelny vykonaly zde velký kus záslužné práce. Stížnosti byly spíše na naše restaurace, kde se projevila opět snaha hodně akumulovat na úkor jakosti a množství. Nedostatkem už téměř tradičním byla špatná reprodukce rozhlasu v neděli na Zimním stadionu. Dlouhé přestávky při výměně orchestrů příliš rozptylovaly posluchače a ani rozhlas nepřispěl k jejich zkrácení nějakým programem. Všechny těchto nedostatků je nutno se vyvarovat, už také proto, že festival má vždy velký ohlas v tisku nejen u nás, ale i v zahraničí. Kromě toho televise natočila krátký film a rozhlas měl o festivalu svou relaci.

Mezi skladateli, kteří dirigovali na monstrokonzertu byli Method Prikryl, mjr. Jan Chromec, prof. Mojmír Zedník z Mladé Boleslavi, mjr. Mir. Křížek, skladatel Karel Vacek, mjr. Frant. Železnák z Prahy. Solisty na festivalu byli zpěváci orchestru „Vítkovák“ z Ostravy, dětský soubor zpěvů a tanců „Květy“ z Prahy, dětské pěvecké soubory z Kolína a okolí a zpěváci orchestru Karla Vacka.

Program byl velmi bohatý. 11. června večer byl v divadle gala-koncert vybraných orchestrů, v sobotu 12. června dopoledne koncert mládežnických orchestrů na ostrově, odpoledne ve 14 hod. pietní akt u hrobu Františka Kmocha na hřbitově, potom slavnostní průvod městem s projevem na náměstí a koncertem a večer koncert na Kmochově ostrově. V nočních hodinách nocturnový koncert na náměstí. V ne-

děli 13. června dopoledne na Zimním stadionu generální zkouška na monstrkoncert a na ostrově galakonzert zahraničních orchestrů. Odpoledne na Zimním stadionu hlavní program, kde po kolínském znělce a projevu následovaly produkce zahraničních i našich orchestrů a monstrkoncert všech hudeb.

Ze zahraničních hudebních těles se účastnil orchestr VEB-Elektromotorenwerk z Grünheimu z NDR pod vedením dirigenta Horsta Häupla, dechový orchestr z Rumunska dirigoval Istrati Nicilase a dechový orchestr z Francie - Harmonie Chambéry, dirigent Serge Herlin. Z našich tu byly orchestry z Mariánských lázní, Havířova, Svatobořic, Dolních Bojanovic, Jankova, České Třebové, Děčína, Ostravy-Heřmanic, Vsetína, Ladců, Ostravy, Nivnice a čtyři orchestry z Kolína.

Kromě koncertního vystoupení v Kolíně účinkovaly tyto hudby i v okolních městech a obcích, při čemž zejména zahraniční hosté poznávali život našeho venkova, jeho změny a úspěchy. Zástupci všech těles byli přijati na naší starobylé radnici ve slavnostním shromáždění zástupci města a okresu. Slavnostnímu průvodu přihlížely tisíce diváků, při čemž pohybové skupiny mažorettek budily pozornost.

Už tradičním doplňkem tohoto festivalu je každoroční turistický pochod „Kmochova padesátka“, která při letošním startu soustředila 1200 turistů za všech koutů republiky. Start je vždy na náměstí s Kmochovou hudbou. Kulturní dům vyhlásil soutěž výkladních skříní, takže 19 obchodů bylo slavnostně vyzdobeno pod heslem „Město plné muziky“. V museu byla instalována výstava fotografií pod názvem „Dechovka ve fotografii“.

Největší výdajovou položkou při pořádání Kmochova Kolína je cestovné, stravné a kapesné pro všechny účastníky festivalu. Letos činila tato položka 274 tisíc korun. Kromě toho honoráře, stravné ve škol. jídelnách, reklama, pronájem stadionu a divadla, poštovné a odměny, takže celková výdajová položka činila kolem 410 tisíc korun. Na příjmové položce figuruje hlavně vstupné a dotace, celkem asi 170 tisíc korun, takže schodek činí kolem 240 tisíc korun.

O S L A V Y

V den Vítězství čs. pracujícího lidu - 25. února - se konala v Krajském divadle v Kolíně slavnostní shromáždění pracujících celého okresu, kde bylo vzpomenuo 48. výročí, kdy převzala dělnická třída moc do svých rukou. Slavnosti se účastnily i delegace Střední skupiny sovětských vojsk vedené důstojníkem L.N.Briskinem. Před 14. hodinou byly položeny věnce u V.I.Lenina. Po hymnách zahájil zasedání předseda ONV s. Vlast. Mácha a projev o významu února přednesl ved. tajem. OV KSČ s. Jiří Biško. Součástí slavnostního zasedání bylo propůjčení putovních praporů nejlepším kolektivům v průmyslu i zemědělství. Putovní prapor družebního okresu Voskresensk získala Obchodní tiskárny, čestná uznání Tesla a ČSAD. Putovní prapor OV KSČ a OOR získala Okresní správa silnic, čestné uznání Vodohospodářská správa v Kolíně. Putovní prapor OV KSČ a okresního štábu Lidových milic převzala jednotka LM Tatry Kolín a čestné uznání jednotky LM Frigery a Korama. Putovní pohár ved. tajemníka OV KSČ ve střelecké soutěži jednotka LM závodu Frigera.

Mezinárodní den žen byl v Kolíně oslaven besedou v Kulturním domě o politickém a veřejném životě v okresu. Sešlo se na 600 žen, k nimž po kulturní vložce 3. ZDŠ promluvil ved. tajemník OV KSČ s. Jiří Biško. Vzpomněl historie MDŽ a vyzdvihl příkladný postoj některých žen na okrese za dobrou práci, za dárcovství krve a za velký podíl na úspěších naší země. Po slavnostním zasedání byly odeslány pozdravné dopisy do družebních okresů a následoval kulturní program.

Oslava 1. máje započala už v ranních hodinách koncertem skupiny Kulturního domu, která vyhrávala za slunečného dne na náměstí. Pouliční ampliony informovaly o výsledcích, jichž závody dosáhly a o úkolech příštích dnů.

Před devátou hodinou se na náměstí vléval třemi proudy májový průvod, jemuž do pochodu hrála Kmochova kapela a kapela Požárního sboru. V čele šli vlajkonoši a za nimi představitelé okresu a města, dále pak pracující kolínských závodů, sportovci, pionýři, vojáci, příslušníci Veřejné bezpečnosti, žáci škol a další.

Prvomájovou manifestaci zahájil ved. tajem. OV KSČ s. Jiří Biško a po něm hlavní projev měl ministr ČSSR pro technický a investiční rozvoj L. Šupka, který vyzvedl radostné úspěchy, jichž náš lid dosáhl. Přehlídkou těchto úspěchů byly i alegorické vozy, které defilovaly před hlavní tribunou. Dopolední část zakončil koncert dechových hudeb na náměstí a odpoledne v rámci slavností se konaly sportovní a kulturní akce na hřištích a na Zimním stadionu.

Ve středu 5. května, v den výročí pražského povstání se konal na náměstí koncert dechové hudby a ve 14 hod. byly položeny věnce u památníku druhého odboje a v 15 hod. pochod na místní hřbitov, kde byly položeny věnce u památníku Rudé armády.

V pátek 8. května se konala u pomníku V.I. Lenina slavnostní přísaha nováčků čs. lidové armády.

Ve čtvrtek 13. května se konala v rámci oslav vzpomínková slavnost u pomníku V.I. Lenina, po níž následovalo v kolínském divadle zasedání plena OV KSČ.

Májových manifestací se letos na Kolínsku účastnilo 57 tisíc lidí a z toho 16 tisíc mládeže.

Oslavy 59. výročí Velké říjnové socialistické revoluce a Měsíců čs. sovět. přátelství byly zahájeny ve čtvrtek 4. listopadu slavnostním shromážděním pracujících v Krajském divadle v Kolíně. Po hymnách pozdravil zaplněné hlediště předseda OV Svazu čs. sovět přátelství Vlad. Jiruš. Hlavní projev měl tajemník OV KSČ s. Ant. Lanc, který promluvil nejen o světovém významu Říjnové revoluce, ale i jejím významu pro naše národy a ostatní socialistické státy. Slavnostního zasedání se účastnila početná delegace OV KSČ a NF, vedená ved. tajemníkem OV KSČ s. Jiřím Biškem.

Ve středu 8. prosince se konalo ve velkém sále Kulturního domu slavnostní plenární zasedání okres. výboru Svazu pro spolupráci s armádou./SVAZARM/. Účastnil se i MěstV KSČ vedený soudruhem Pilným, dále zástupci Veřejné bezpečnosti, lidových milicí a armády. Rozvoj zájmové branné sportovní činnosti má na Kolínsku velký úspěch v řadě zájmových kroužků zvláště v motorismu, střelectví, modelářství a vyškolení nových řidičů. Mnozí členové zájmových kroužků dosáhli mezinárodních úspěchů na soutěžích. Členstvo odpracuje každoročně tisíce hodin v různých veřejně prospěšných akcích a samo si tvoří svou technickou základnu. Jeho předností je, že soustřeďuje ve svých řadách hlavně mládež. Na Kolínsku má 21 výcvikových středisk, ročně Svazarm vyškolí 1800 nových řidičů a s jeho činností je nerozlučně spjata výchova obyvatelstva k civilní obraně. Letošním rokem dosáhl Svazarm čtvrt století své úspěšné činnosti a tomuto jubileu bylo také věnováno toto slavnostní zasedání.

T i s k

Prvním časopisem, který počal v Kolíně vycházet byla „Koruna česká, jejíž radaktor Václav Davídek uváděl, že se jedná o „prostonárodní politický časopis“. Jeho vycházení trvalo 15 let. Když se zvyšoval počet obyvatelstva v druhé polovině minulého století, a když se začal rozvíjet průmyslový ruch, začaly nej-různější skupiny vydávat místní noviny. Do první světové války vycházely v Kolíně Kolínské listy, Labské proudy, Polaban, Polabské listy, Polabské noviny a Středočeské hlasy, které byly orgánem sociálně demokratické strany. Začaly vycházet r. 1911.

V devadesátých letech poskytoval Kolín útočiště novinám a novinářům. Tehdy se do Kolína uchýlovali příslušníci pokrokové studentské a dělnické mládeže - Omladiny - proti které se v Praze konal proces. Útočištěm byla nejstarší kolínská tiskárna Františka Sudka. Často se měnil název novin, střídali se i redaktoři.

Za první světové války byly všechny venkovské časopisy zastaveny. Po válce byly obnoveny Středočeské hlasy a od r. 1919 počala národně socialistická strana vydávat Polabskou stráž. Dělnickým časopisem v pravém slova smyslu byl „Rudý prapor“, který zahájil prvním květnem r. 1921. Vycházel jako orgán výkonného výboru sociálně demokratické strany a hned prvním číslem se obrátil k dělnictvu kolínského, kouřimského, českobrodského a černokosteleckého okresu s výzvou, že se bude zabývat a řešit ryze dělnické otázky a vysvětlovat příčiny a hájit zájmy dělnické třídy.

V období mezi dvěma válkami vznikla v Kolíně řada časopisů různého zaměření, z nichž některé hájily zájmy úzké skupiny, /list podporovaný skupinou průmyslníků./ ale jejich úroveň byla různá, u některých velmi nízká. Po válce začal vycházet časopis Komunistické strany Úder, později Kupředu, který je orgánem strany dodnes.

Jakýsi kulturní zpravodaj s názvem Program a později s malou přestávkou s názvem Přehled začal vydávat Osvětový dům s pozdějším názvem Sdružený závodní klub, ale oba tyto kulturní oznamovatele zanikly v krátké době. Museum začalo vydávat svůj čtvrtletní magazin, ale ten dosáhl pouze čtyř čísel. Město Kolín nemá nyní svůj kulturní časopis, nemluvíme-li o drobném informačním oběžníku, který měsíčně vydává ve skládací formě Kultdům pracujících. Letos bylo na jednom zasedání rady MěstNV usneseno vydávat v příští roce 1977 kulturní časopis města, který by čtenáře informoval o veškerém kulturním dění v příštím měsíci.

Poměrně dostatek zpráv o Kolíně přináší středočeský deník Svoboda. Je však závislý na kolínských dopisovatelích, kteří jsou různé úrovně. Příspěvky některých dopisovatelů jsou vytvářeny se spěchem a přinášejí zprávy, které nemají ještě dostatečný reálný podklad. Později se ukáže, že zpráva byla předčasná nebo zkreslená. Dobré jsou v tomto deníku kritiky premiér kolínského divadla. Při Okres. odbor. radě byla také ustavena tisková komise, která se skládá z dopisovatelů, má svého fotografa-antéru, seznamuje své členy s technikou tisku a získává v závodech nové dopisovatele.

Novému časopisu, který bude vydáván od poč. příštího roku byla schválena na prosincovém zasedání rady MěstNV redakční rada a odpovědnou redaktorkou byla jmenována Jana Dařílková. Nový měsíčník má informovat o všech kulturních pořadech a o činnosti a práci MěstNV.

Z D R A V O T N I C T V Í

a H Y G I E N A

V letošním roce oslavuje kolínské zdravotnictví 120 let svého trvání. Ve středověku to byl spíše útulek chudých i nemocných, který pod názvem špitál byl v Kolíně u kostelíka sv. Jana Křtitele. Vydržován byl tento špitál z milodarů bohatších a z odkazů, jimiž si někteří při smrti vykupovali věčné spasení. Jiný takový dům chudých byl i na předměstí pražském u kláštra, kde byly většinou ženy.

Dům na Kutnohorském předměstí byl r. 1623 změněn na nemocnici a svěřen řádu Milosrdných bratří. Na Horském předměstí byla také vojenská nemocnice od r. 1778 až do r. 1814.

Na místě dnešního obecního dvora vznikla r. 1778 městská nemocnice, kde v jednopatrové budově bylo původně 8 lůžek, která byly později rozmnožena na 30 a po přístavbě druhého patra byl počet lůžek 60. Tuto nemocnici vedli městští fysikové, dr Tadyáš Schöbl a od r. 1834 dr. František Bieman. Ten získal pro nemocnici od ministerstva vnitřní r. 1856 právo veřejnosti a tím je pokládán za zakladatele nemocnice před 120 lety. MUDr. F.X. Bieman pocházel z Krkonoš, z Nového světa u Harrachova, kde se vyučil brusičem skla, ale pro své nadání byl poslán s podporou hr. Harracha na lékař. fakultu Karlovy university a po studiích se usadil jako městský fysik v Kolíně, kde působil do své smrti r. 1873. Jeho doktorská disertace se týkala oboru, v němž vyrostl. „Pojednání o nemocech řemeslníků a dělníků ve sklárnách“. Hodnota jeho práce spočívá hlavně v tom, že byl jeden z prvních, kdož

se zabývali nemocemi z povolání a sociálními chorobami jako byla tuberkulóza, choroby dýchadel, silikóza, choroby srdeční, astma atd. Všiml si příčin chorob. bydlení, chudoby a nedostatečného stravování. A už tehdy psal o prevenci těchto chorob, o hygienických opatřeních a zkrácení pracovní doby a v mnohém připomíná Engelsovo dílo „O postavení dělnické třídy v Anglii“.

Protože ani rozšířená nemocnice nevyhovovala, vystavěl kolínský okres r. 1892 nemocnici novou. Náklad činil 140 tisíc zlatých a starou nemocnici prodal okres obci za 8000 zlatých. Zprvu měl nový ústav 100 lůžek, později 160, dva operační sály a v zahradě pavilon pro infekční choroby. R. 1913 dostala nemocnice rentgen. V r. 1914 měla nemocnice ve válce veliký úkol pro vysokou frekvenci a proto součástí nemocnice se stal okresní chorobinec se 130 lůžky, který byl později převzat vojenskou správou.

V r. 1918 se stala kolínská nemocnice zdravotnickým zařízením I. třídy a získala čtvrtého lékaře. Prvním vedením nemocnice byl pověřen MUDr. Josef Šil a po r. 1914 převzal vedení jako primář MUDr. Jan Šil. Byl přistavěn moderní operační sál a pobočné přípravný.

Po první svět. válce nemocnice dále nevyhovovala a proto byly vykupovány sousední pozemky, aby se nemocnice mohla plánovitě rozšířit. Podle projektu arch. ing. Tymicha z Prahy byly po r. 1924 přistavěny budova vrátnice a telefonní ústředna, později administrativní budova, byty lékařů, správce a sester, dále hospodářská budova s kuchyní, prádelnou zeleniny a výdejnou jídel, jídelny a byty pro ostatní personál. V další etapě byla postavena

prádelna s příjmem a výdejem prádla, žehlárna a správkárna, dále mandl a nakonec kotelna s třemi vysokotlakými kotly s uhelnou a bytem strojníka.

V následující etapě v r. 1933 byl dán do provozu infekční pavilon s 50 lůžky. Ani bližící se druhá svět. válka nezastavila investiční práce. V r. 1939 byl uveden do provozu moderní chirurgický pavilon a během války se stará budova nemocnice přestavěla na interní pavilon.

Potom se tempo zpomalilo a teprve r. 1948 dochází k velkému a podstatnému budování nemocnice. Podle nových plánů byla v r. 1948 uvedena do provozu nová prosektura, pitevna a laboratoř. Za dva roky na to byla otevřena část gynekologicko-porodnická, 1952 nový dětský pavilon, 1954 nové garáže pro 9 sanitek, 1955 transfusní stanice a 1956 nová telefonní centrála.

V r. 1959 byla budova dětského domova přebudována na městskou polykliniku a její zubní a kojenecké oddělení byla podstatně přebudována, 1966 bylo rekonstruováno chirurgické oddělení, ústřední topení a vodovodní síť na interně, 1967 uvedena do provozu nová trafostanice a garáže pro 10 vozů, 1973 bylo dokončeno na cestě ke Štítarům nové oddělení tuberkulosní a respirační a v r. 1974 samostatné oddělení anesthesiologické, resuscitační a oddělení první pomoci.

Letos se dokončuje přístavba chirurgických sálů a ambulantní část, nová dílna a výměňiková stanice, je otevřena záchytko pro alkoholiky a dokončuje se rozsáhlá adaptace nemocniční kuchyně. Do všech oddělení se provádí rozvod tekutého kyslíku a vybudovává se nové parkoviště pro sanitní vozy.

Podle připravených plánů bude v této pětiletce rekonstruován oční pavilon, transfusní stanice a dostavěn interní pavilon. Je dále plánována budova pro dlouhodobě nemocné.

To vše ukazuje, že kolínský Ústav národního zdraví se nejen během let rozrostl ve veliký zdravotnický podnik, ale že také jeho výhledové určení není jen pro kolínský okres. Jeho působnost bude přesahovat i okresy Nymburk a Kutnou Horu, takže už dnes zahrnuje velmi širokou oblast.

Po vydání zákona o sjednocení preventivní a léčebné péče z 1.10.1951 byla kolínská nemocnice prvním ústavem tohoto typu v pražském kraji. Soukromé ordinace byly převedeny do státní správy a v r. 1953 jen 9 lékařů mělo soukromou praxi. Za posledních 30 let prošlo u nás zdravotnictví velkými změnami, hlavně v cílech a v odborné úrovni. Pro zvýšení hygieny životního a pracovního prostředí, výživy a boji proti infekčním chorobám byla založena v r. 1952 hygienicko-epidemiologická stanice, jež měla na poč. jen jednoho lékaře s částečným úvazkem, dnes má 56 zaměstnanců, 6 specialisovaných pracovišť, z počtu zaměstnanců 13 s vysokoškolským vzděláním.

V r. 1945 měla nemocnice 442 lůžka, pracovalo v ní 13 lékařů na 4 odborných odděleních a k léčení bylo přijato 9484 pacientů. V loňském roce 1975 měla nemocnice 776 lůžek, pracovalo tu 53 lékařů, 208 středně zdravotnického personálu, 12 nižších zdravotnických pracovníků, 18 technicko-hospodářských sil a k léčení bylo přijato 16 316 pacientů. V r. 1945 měl ústav 4 oddělení: chirurgii, oční, interní a krční-nosní-ušní. Do dnešní doby bylo vybudováno 21 oddělení. Nyní má nemocnice 25 oddělení. Kromě toho jsou

ve 14 závodech střediska s lékařem a středně zdrav. pracovníkem. Lékárny přestaly být soukromým majetkem, Kolín sám má 4 lékárny, na okrese celkem 14, které v loňském roce vydaly téměř 600 tisíc receptů. Celkové náklady na zdravotnictví na okrese vzrostly z 62 milionů v r. 1969 na 93 milionů v r. 1975.

Do kolínského Ústavu národního zdraví je začleněno: 1 nemocnice s polyklinikou v Kolíně typu II a 1 nemocnice s polyklinikou typu I v Českém Brodě, 11 obvodních středisek na venkově, 14 závodních lékař. zařízení, 21 dětských poraden, 5 dětských jeslí, dopravní zdravot. služba, okresní hygienická stanice v Kolíně a kojenecký ústav v Kolíně.

Lékaři, kteří vedli kolínskou nemocnici: MUDr Josef Šil, /1898-1915/, MUDr Jan Šil /1915-1935/, MUDr Aleš Masák /1935-1946/, MUDr Slavomír Schuster /1946-1948/, MUDr Jiří Jirsa /1948-1949/, MUDr Marie Mádlová /1949-1951/, MUDr Josef Cyvín /1951/, MUDr Marie Saidová /1951-1962/, MUDr Rudolf Příbyl /1962-1966/, MUDr Vladimír Hlávka /1966-1970/, MUDr Miroslav Pössner /1970-1971/, a do dnešního dne MUDr Milada Tomečková.

Během posledních 30 let se stala kolínská nemocnice vyhledávaným ústavem velkého množství odborných návštěv skutečně z celého světa. Kronika města, která zaznamenává tyto návštěvy i s jejich zaměřením, poskytuje velikou řadu dokladů o tom, že se v kolínské, Ústavu národního zdraví vystřídaly desítky návštěv ze všech světadílů. Jednou z velkých akcí, které měly svůj střed v Kolíně byla světová protituberkulosní akce, jež nesla přímo jméno našeho města "Akce Kolín". Ta učinila z kolínské nemocnice východisko tohoto boje proti staré sociální chorobě a sem se také

sbíhaly všechny výsledky. Pro své nejmodernější vybavení budí ústav neustálý zájem nejen našich, ale i cizích odborníků, kteří při návštěvě Československa přijíždějí do kolínské nemocnice. Československé zdravotnictví má za poslední roky velmi dobré výsledky. Poslední případ kdysi obávané dětské obrny byl hlášen v r. 1960, podstatně ubylo černého kašle, spály a záškrtu, ale i infekčních chorob u dospělých, tuberkulóza je už dnes pomalu vzácná. Před několika lety zahájila kolínská nemocnice boj proti srdečním chorobám a nemocem krevního oběhu. Je to dlouhodobý program spojený s prohlídkou velikých skupin obyvatelstva. K této akci přistoupila v tomto roce ještě další, která zahajuje boj proti zhoubným nádorům. I tato akce je prováděna na Kolínsku pravidelnými prohlídkami po dvou letech všech žen od 30-65 let a mužů od 40-65 let. Prvním bodem byla informovanost obyvatel na Kolínsku a vyplňování obsáhlého dotazníku. Kolínský okres byl vybrán jako jeden ze čtyř okresů, které jsou pověřeny tímto rozsáhlým výzkumem. Ke konci letošního roku bylo už na okrese provedeno 8 tisíc prohlídek. Vyskytly se i případy, že někteří občané se bránili prohlídkám a jiní je brali na velmi lehkou váhu, ale převážná většina chápe důležitost akce, která má zachytit celou střední generaci v počtu 38 tisíc lidí okresu. Na kolínský Ústav národního zdraví to klade velké nároky.

Na Nový rok se porodnici nemocnice narodily tři děti. Jako první byl Jeník Švarc ze Zibohlav.

V 1. čtvrtletí letoš. roku bylo na kolínském okrese /bez JZD/ hlášeno celkem ko 473 případů pracovní neschopnosti, což je o 1621 případů více než za stejnou dobu v r. 1975, ale o 4869 případů méně než v r. 1970 . Bylo prostonáno 146 tisíc kalendář.

dnů. Je to proti r. 1970 sice méně, ale úrazovost v závodech je stále velká.

V listopadu byla v Kolíně uspořádána beseda se sovětskými dvěma vojenskými lékaři. Bylo to ve Zdravotní škole, kde se příští naše zdravotnice seznámily se sovětským zdravotnictvím, s tamější výchovou ošetřovatelek a vzdělávání lékařů. Kromě toho byl hostům připraven kulturní program.

Jedním závažným nedostatkem v kolínském zdravotnictví je stále ještě malý počet čestných dárců krve a spolu s Kladnem a Prahou je Kolín na posledním místě v počtu bezplatných odběrů krve.

V srpnu letošního roku se konala také v Kulturním domě oslava 25. výročí zestátnění veterinární služby. Od svého založení prošla veterinární služba také mnoha změnami. Za 25 let dosáhli veterináři na Kolínsku velké úspěchy v boji při dobytčí tbc, proti slintavce a jakémukoliv úhynu hospodářských zvířat. Vedle tohoto boje se vyrovnali také s úkolem zvyšování užitkovosti, zlepšování chovu mláďat. Proto řada veterinářů obdržela na aktivu pamětní medaile za práci v oboru.

Stále se ještě vyskytují případy zneužívání lékařské péče našimi občany. Při kontrolách dodržování léčebného režimu práce neschopných bylo jen za 1. čtvrtletí zjištěno 172 případů jejího porušování. Jiným nedostatkem je zneužívání léků a některých narkotik. Požívání některých čistících prostředků nebo sedativ k fetování se rozmohlo ve městě u některých mladých lidí, kteří si ani neuvědomují, jak sami sobě ubližují. Tato tajná neřest je příčinou toho, že některé běžné léky musí být vydávány jen na lékařský předpis.

U příležitosti XV. sjezdu KSČ a vzhledem k tomu, že letos kolínský Ústav národního zdraví oslavuje 120 výročí svého trvání byla vydána padesátistránková brožura, která podává stručný, ale ucelený obraz o vývoji zdravotnické péče na našem okrese a ve městě. Je to velmi informativní dílko, na němž mají zásluhu MUDr. Rudolf Příbyl, ředitel OÚNZ a PhDr. Jarmila Hausmannová, odbor. pracovnice ve zdravotnictví a kromě toho kolektiv vedoucích pracovníků OÚNZ.

Dřívější zdravotní a sociální komise byly v tomto volebním období sloučeny v jednu komisi, které se plně soustředily na závěry XIV. sjezdu KSČ. Komise trvale kontrolovala všechny připomínky občanů týkající se hygieny ve městě, konsultovala se závody a zvláště kontrolovala podávání a dopravu obědů důchodcům v domě důchodců v Kolíně III. Kontroly byly prováděny ve spolupráci s okres. hygienicko-epidemiologickou stanicí. Týkalo se to hlavně znečišťování ovzduší, chovu králíků a slepic, ale i držení psů a koček, dále deratisace, čistoty vod, exhalací atd. Zvláště při kontrole držení domácího zvířectva dochází někde ke kontraversím s komisí, protože někteří lidé chtějí žít ve městě, ale nemají v úmyslu dodržovat hygienická opatření, která jsou nutná pro udržení čistoty a zdraví. Při chovu králíků se vyskytují krysy, které jsou nositelkami nejhorších chorob.

Druhou velkou oblastí práce komise byla starost a řešení sociálních potřeb našich občanů - důchodců. Proto členové komise vyšetřovali tělesný, duševní i finanční stav starých spoluob-

čanů, navštěvovali domovy důchodců, vedli evidenci starých spoluobčanů a poskytovali jim pečovatelské služby i finanční pomoc. Pomocníky tu byly občanské výbory, poslanci, lékaři, geriatrické sestry a i řada občanů, kteří nejlépe znají případy ze svého okolí.

Velkou oblibu u důchodců se staly filmová a divadelní představení, autobusové zájezdy do památných míst naší vlasti, zábavné pořady a koncerty atd.

V nových domech, které se právě stavějí v Rubešově ulici má být vyčleněno 23 bytů pro účely pečovatelské služby, t.j. pro občany, kteří potřebují určitou pomoc. O tyto byty se hlásí hodně občanů, kteří jsou staří a obývají velké byty, které jsou pro ně úklidově a finančně neúnosné.

Na svém zasedání v prosinci projednala nově ustavená rada MěstNV maximální a minimální požadavky pro ochranu životního prostředí ve městě. Na základě požadavků MěstNV předložily největší chemické závody v Kolíně, t.j. VCHZ, Koramo a Elektrárna plány opatření pro ozdravení prostředí. Kromě toho dalších 18 závodů a organizací předložilo podobné plány, které budou dvakrát ročně kontrolovány. Podle šestiúhelníkové sítě bylo určeno několik míst, kde se jednou měsíčně provádí kontrola prашného spadu a podle toho se vyměřují poplatky za znečišťování ovzduší. Nejvíce platila Elektrárna Kolín /140 tisíc/ a VCHZ Kolín /90 tis./

D O P R A V A

A

B E Z P E Č N O S T

Vývoj kolínské dopravy je dán ~~jeho~~ polohou města už od pradávna. Obchodní cesty a řeka tvořily už při jeho založení z něho dopravní uzel, jemuž na důležitosti přidala později železnice a posléze automobilismus. Když byly na konci 16. stl. zavedeny kurýrní služby, začali vedle pomalých a těžkých formanů jezdit r. 1605 rychlí kurýři koňmo přes Kolín na Jihlavu a do Brna jednou týdně. R. 1755 byl v Kolíně zřízen poštovní úřad a 1791 začal jezdit pravidelný spoj dokonce dvakrát týdně z Prahy do Brna a zpět. R. 1805 byla postavena pořádná silnice z Prahy přes Kolín do Jihlavy a r. 1842 z Kolína přes Mladou Boleslav do Rumburka. 1823 byla zahájena jízda poštovním koňským rychlíkem s dvěma páry koní z Vídně před Jihlavu a Kolín do Prahy. Délka 322 km za třicet sedm hodin. 1835 byl Kolín jedno z měst, kam jezdily pravidelně z Prahy osobní dostavníky. Náklady vozili stále formani, s nimiž často cestovali i chudí lidé.

1845 byla však otevřena první železniční trať přes Kolín z Prahy do Olomouce. Pak to šlo rychle. 1871 Kolín-Havlíčkův Brod-Jihlava a Kolín, Nymburk, Mladá Boleslav, 1881 Kolín, Bečváry, Ledečko a 1882 trať z Peček do Bošic. Tím se stal Kolín také železniční křižovatkou, doprava formany byla omezena a ti začali vozit zboží k železničním stanicím. 1889 jezdil omnibus od hotelu Grand na náměstí v Kolíně na nádraží. Velmi čilá byla v Kolíně doprava osob fiakrem, kromě toho nákladní povoznictví. Dopravou osob se zabývali také poštmistři.

Silniční doprava motorovými vozidly byla zahájena r. 1909 ve Středočeském kraji, ale Kolín na ni připojen nebyl. Byrokratické průtahy vedly k tomu, že teprve r. 1913 byla zavedena doprava osob autobusem do Kouřimi, do Brodu a do Prahy. To však netrvalo dlouho, protože válečné události způsobily, že rakouská armáda zabavila vozový park. Po válce se motorová doprava začala rozvíjet velmi pomalu, až v r. 1919. Kolín měl výhodu, že měl železnici a kromě toho to byli povozníci, kteří se bránili motorové autobusové dopravě. Proto se brzy začala rozvíjet soukromá doprava osob. V Kolíně byla dokonce r. 1900 založena továrna na výrobu autobusů Fram. Po r. 1920 dostali někteří majitelé autobusů koncesi na dopravu osob. Jízdní řády těchto linek byly však dosti nepravidelné, byly kritisovány a proto se hlásili noví žadatelé o dopravní koncesi. Těchto soukromých linek byla veliká řada a v r. 1933 si dokonce Josef Čábelka otevřel v Kolíně zájezdovou kancelář. Nákladní dopravu provádělo na Kolínsku na 80 koncesionářů, kteří dopravovali zboží občanů i výrobky továren.

Železniční správa ve snaze zabránit úniku tržeb rostoucí soukromou dopravou začala budovat vlastní autobusové linky. Poštovní správa se rozhodla odstranit konkurenční boj se železnicí a odevzdala své středočeské linky ČSD. 1933 bylo zahájeno autobusové spojení Kolín-Horní Kruty a Kolín-Zásmuky jednou denně. 1934 byla v Kolíně zřízena autostanice a současně zavedeno rozvážení režijního uhlí nákladním autem ČSD. Ačkoliv se tato doprava vyplácela, věnovaly železnice větší pozornost kolejové dopravě.

Druhá světová válka měla na automobilovou dopravu velmi nepříznivý vliv. Výroba vozidel pro nevojenské účely byla téměř zastavena, byl nedostatek pneumatik a hlavně pohonných hmot. Mnoho autobusových linek bylo zrušeno, cestovní rychlost byla snížena až na 20 km v r. 1942, mnoho pracovníků bylo posláno na práci do Německa a vyvrcholením byl ústup Němců v r. 1945, kdy mnoho autobusů a nákladních vozidel bylo prostě ukradeno nebo zničeno.

Soukromní podnikatelé neutrpěli takové škody jako ČSD, kterým zůstaly staré ojeté vozy cizích značek, proto dostalo mnoho osob koncesi na dopravu. Vývoj nastal teprve, když se začaly vyrábět autobusy Škoda a Praga, které byly přidělovány výhradně ČSD. Doprava na Kolínsku podléhala autosprávě Vršovice, ale protože Kolínsko bylo poměrně dost dobře optřeno železniční sítí, byla autobusová doprava dirigována přednostně jinam. V r. 1945 byla zahájena autobusová doprava na linkách Kolín - Poděbrady a Kolín - Kutná Hora. V r. 1947 z Kolína do Plaňan a 1948 z Kolína do Dománovic a do Městce Králové.

Květnová ústava 1948 rozhodla, že pravidelná silniční doprava byla jedinec národním majetkem. Za kolínským nádražím byly postaveny opravny vozidel a v r. 1949 byl přestavěn objekt znárodněné prodejny uhlí Škoda na provozovnu. V témže roce došlo ke znárodnění veškeré osobní dopravy a byly převzaty všechny autobusy od soukromníků. Tím se začalo připravovat zahájení nového podniku Československé automobilové dopravy /ČSAD/, který od ČSD převzal veškeré silniční dopravní prostředky s budovami i stroji.

1. ledna 1950 byl v Kolíně ustaven závod ČSAD 107 Kolín. Ředitelem byl jmenován Stanislav Pelikán. Ke Kolínu byly přičleněny garáže ve větších okolních městech a byly zřizovány nové osobní dopravní linky. Ještě v dubnu toho roku bylo začato s akcí dobrovolného začleňování autodopraců do ČSAD. Bylo tak získáno množství vozů, musely být postaveny dílny, opravny, garáže a správní budovy. Celá kolínská ČSAD byla do té doby podřízena ministerstvu dopravy. Teprve na poč. r. 1953 byly vytvořeny samostatné nár. podniky v okresech. Růstem továren rostla osobní i nákladní doprava, stavebnictví potřebovalo stavební hmoty, zemědělství dodávalo mléko a obiloviny, na podzim se svážely brambory a cukrovka, do Kolína se sjížděli dělníci do továren. Vznikaly další trati, závod byl uvnitř reorganisován a v r. 1960 vznikl v Kolíně okresní podnik ČSAD. 1961 byla dostavěna administrativní budova.

V r. 1974 měla kolínská ČSAD osm městských linek a 40 linek mimo město, které spojují Kolín s okolím. Tato osobní doprava stále stoupá. Od r. 1952 do 1973 vzrostla třikrát množství osob, počtem ujetých kilometrů a úhrnem tržeb. Většina autobusů už má vleky. Kromě linek do okolí Kolína má ČSAD v Kolíně několik dálkových tratí. /Liberec, Náchod, Budějovice/ Kromě toho je ČSAD podnikatelem zájezdů rekreačních, zábavních i sportovních, které jsou vybaveny spolehlivými řidiči, z nichž někteří jsou i školenými průvodci. Množství zájezdů do země socialistického tábora, ale i do Jugoslávie, Itálie, Rakouska, také do Francie a NSR velmi dobře vybavenými autobusy a dokonalá znalost předpisů, zvy-

ků obyvatel v cizině, jídel, cen a devisorových požadavků a částečně i znalost řečí umožňuje ČSAD poskytnout našim pracujícím bezpečný rekreační pobyt. Zájem o tyto zájezdy je tak veliký, že ani nelze všem vyhovět.

Ještě více než osobní doprava, vzrostl počet nákladů a kilometrů u nákladní dopravy. Trvale rostoucí nároky zahraničního obchodu a ekonomická výhodnost dopravy po silnici měly za následek neobyčejný vzrůst kamionové dopravy. Dnes jezdí kamiony kolínské ČSAD do téměř všech evropských států. Byla zavedena sběrná služba ČSAD, vytvořeny pravidelné vnitrostátní linky a kolínský dopravní závod se stal velkým překladištěm s vlastními kontejnery, kam závody svážejí své výrobky a odtud se rozvážejí po republice a i do ciziny. Mnozí z řidičů už mají za sebou milion kilometrů a byli se svými vozy téměř ve všech zemích Evropy.

Ke svému 25. výročí vzniku dopravního závodu ČSAD v Kolíně vydal závod vkusnou brožurku, která informuje čtenáře o vzniku a vývoji dopravy v Kolíně od minulosti do současnosti.

Autobusová doprava dostala v nedávné době u nádraží velký prostor, kde vzniklo kolínské autobusové nádraží osobní dopravy. Denně přijíždějí do Kolína za prací, nákupem, sportovními podniky, divadlem i kinem tisíce pracujících z okolí a denně opět odjíždějí do svých domovů. Autobusové linky způsobily, že se venkov přiblížil k městu a obyvatelé města k přírodě.

ČSAD v Kolíně má několik brigád socialistické práce, řadu čestných uznávaných odznaků a 11 řidičů-milionářů.

Doprava v městě Kolíně doznala v posledních dvou letech dosti velkých změn. Někde k lepšímu, jinde horšímu. Generální oprava mostu, která v nedávných letech probíhala je skončena a most je opět v plném provozu napojen na zálabský přejezd, takže frekvence je nerušená. Stavba nových domů však zkomplikovala situaci uzavřením vjezdu do náměstí a tím se velmi zvýšila frekvence na křižovatce u hotelu Savoy. Zavedením dopravních světelných signálů se doprava stala bezpečnější. Křižovatka u nádraží, u budovy Jednoty, byla však po celý letošní rok v úpravě, což tento uzel velmi zatížilo. Kolínský most je zvláště v dopravních špičkách velmi přetížen zvláště nákladní dopravou a jeho stav už bude brzy vyžadovat velmi důkladné řešení. Je to jediný most na celé dlouhé labské cestě, který snese těžká vozidla. V současné době se chystá výstavba nového mostu v Týnci, což svědčí na kolínský most další vozidla.

Dobrym počinem bylo zrušení parkování aut na náměstí /i když automobilisté žehrali/ protože krásné kolínské náměstí tím nabylo mnohem lepšího vzhledu, ovšem parkovací problém posud trvá.

Měsíc duben byl letos už tradičně měsícem bezpečnosti silničního provozu. Je to měsíc skutečného velkého zahájení automobilismu a tím vidíme, že loňský rok byl pro okres Kolín dopravně dost nešťasným. Při 948 dopravních nehodách bylo zabito 17 osob,

78 těžce zraněno, 231 lehce zraněno a škody činily šest a půl milionu korun. Letos byla uvedena do provozu nová pravidla na silnici. V minulém roce byl postiženo 2606 pro dopravní přeš-
tupky a bylo uloženo za 109 tisíc korun pokut. Tyto dvě polož-
ky rok od roku stoupají. Letošní statistika opět vykazuje stou-
pající tendenci. Vina je na automobilistech i na chodcích. Je
to v první řadě alkohol, nezkušenost v jízdě, příliš veliká rych-
lost, špatný technický stav některých starších vozidel a p.

Vyjímečným případem bylo neštěstí na kolínském mostě, kdy
nesvědomitý automobilista nezvládl ve večerních hodinách vůz,
dostal smyk a narazil na betonové zábradlí mostu. Zranil při
tom tři chodce, z nichž mladá žena byla nárazem vymrštěna přes
zábradlí do řeky. Bylo to v prosinci, voda byla ledová a prudká.
Mladá žena se teprve ve vodě vzpamatovala a ve vlnobití pod
jezem se dostala ke břehu, kde jí museli pomoci náhodní chodci.
Jedině to, že nebyla vážně zraněna, jí dopomohlo k tomu, že se
vlastní silou dostala ke břehu.

Na jaře letoš. roku byli pozváni majitelé starších vozidel
zemědělských a průmyslových závodů k technické kontrole. Ačko-
liv bylo zjištěno, že se stav zlepšil, bylo přesto na okrese
Kolín vyřazeno 650 vozidel z provozu pro vážné technické nedos-
tatky. Je těžké říci, kam až povede tento stále se zvyšující
provoz, protože na silnicích umírá ročně řada lidí a mnoho dal-
ších se stává trvalými invalidy. A jsou to většinou mladí lidé.
U těch se vedle jiných příčin objevuje ještě další a to je
užívání léků nebo narkotik.

Letos byla také dokončena úprava úseku silnice u Plaňan, která dlouho strašila naše automobilisty. Plaňanské serpentiny si vyžádaly řadu obětí a i letos 22. dubna tam shořelo auto a v něm čtyři osoby na uhel spálené. Je s podivem, že se tato úprava neudělala už při stavbě silnice do Prahy. Letos tedy tyto plaňanské serpentiny od 25. června zmizely. Nově upravená část silnice E 15 má mimoúrovňové křížení, urychluje dopravu a podle zkušeností má plaňanský hotel stále plno.

V dnešních častých nehodách musíme tím více ocenit některé naše řidiče. 17. prosinec byl v Kolíně pro ČSAD slavnostní den, protože se tu sešlo toho dne hned osm „milionářů“, t.j. řidičů, kteří ujeli milion kilometrů bez nehody. Většinou jsou to řidiči pravidelných linek a někteří z nich jsou účastníky dálkové tuzemské i zahraniční dopravy.

16. října se konala v KDP okresní konference Pomocné stráže Veřejné bezpečnosti /PS-VB/ na níž byli přítomni zástupci KSČ, MěstNV, NF a OOR. Tato pomocná stráž je dnes skutečně velmi dobrým pomocníkem naší dopravy, ale i bezpečnosti. Na Kolínsku je činnosti 64 jednotek PS, kteří vedle toho pracují i ve svých obcích. V Kolíně je do této činnosti zapojeno 22 členů. Tvoří dvě jednotky PSVB, jedna v obvodu Kolín-sídliště, druhá na Zálabí. Pro třicetitisícové město je tento počet jednotek a jejich členů velmi malý, dokonce jejich počet v poslední době klesá. Kolín by potřeboval nejméně padesát i více členů. Přes malý počet vykazují obě jednotky při zajišťování různých akcí, oslav, výroží velkou aktivitu, kterou dělají po zaměstnání bez nároku na odměnu.

Procento kriminality připadající v okrese na samotné město je vyšší než podíl počtu obyvatel. Příčina je hlavně v tom, že Kolín soustřeďuje hodně obyvatel, že sem přijíždí mnoho lidí nejen z blízkého okolí, ale projíždí tu mnoho motorových vozidel, některé činy jsou podmíněny tím, že Kolín má velká parkoviště aut, seřadovací nádraží, kde je řada zásilek a mnohé činy jsou spáchány lidmi, kteří za tím účelem přijíždějí až ze vzdálených míst.

V obvodu kolínské Veřejné bezpečnosti bylo v r. 1975 stíháno 263 trestných činů a objasněno 272 přečinů, t.j. 37% celé kriminality okresu.

Nejvíce se vyskytují krádeže nebo nedovolené vypůjčení motorového vozidla. Mladí lidé jsou dnes posedlí motorisací, rychlostí, technikou. Často z nedostatku prostředků a pod vlivem alkoholu zcizí vůz, který potom mnohdy nechají stát na jiném místě nebo s ním havarují. Horší jsou ti, kteří tato auta rozebírají a součástky prodávají. Tuhle činnost zaviňují i špatně zajištěná vozidla a nedostatek garáží, který nutí garážovat na ulici.

Z počtu 263 trestných činů v obvodu kolínské VB tvořilo největší část vloupání a krádeže v restauracích, prodejnách, kancelářích a rozkrádání zásilek přepravovaných železnicí. To už je v Kolíně téměř chronický stav. Většina vysvětlených případů ukazuje na to, že pachatelé do Kolína přijedou, provedou čin a opět odjedou buď vlakem nebo nejčastěji autem.

Časté krádeže aut nebo jejich vykrádání je způsobeno také tím, že majitelé ponechají auto na ulici se všemi cennými věcmi, které

jako ve výkladní skříní lákají pachatele. Magnetofony, transistory, triedry, ale i kožešiny a pláště jsou nejčastější kořistí pachatele.

V minulém roce bylo spácháno v Kolíně 90 činů násilnictví. Většina jich byla objasněna pachatel potrestán, ale zarážející je počet těchto činů proti veřejným činitelům. Bylo jich celkem 20 a většinou šlo o případy útoku na železniční stráž. Několik případů, kdy byli napadeni příslušníci VB. Všechny tyto případy byly podmíněny alkoholem. Alkohol způsobil 14 trestných případů ublížení na zdraví.

Stále se vyskytují případy rozkrádání socialistického majetku v závodech. I když se to týká menších věcí, jako jsou součástky, nářadí, motory a jiný materiál, je zřejmé, že u mnohých je morálka dosud velmi nízká. Drobná trestná činnost se projevuje hlavně krádežemi jízdních kol /v r. 1975 celkem 16 případů a žádné kolo se nenalezlo/ kromě toho krádeže koncových světel, stěračů u aut, reflektorů, množí se krádeže ve vlacích, žárovek, popelníků, krytů atd.

I letos v I. čtvrtletí bylo spácháno 19 násilných činů a opět pod vlivem alkoholu. Mnoho větších případů bylo objasněno a pachatelé potrestáni, ale řada zůstala nevypátrána.

Často dochází také k porušování občanského soužití, někdy k rušení sousedských vztahů.

Protože mnoho případů je zaviněno alkoholem, bylo v r. 1975 16 vedoucích pohostinství pokutováno částkou 1.600 korun /tisícšestset/, což je směšná částka, kterou mnohý nesvědomitý vedoucí si nahradí během několika hodin.

Naproti tomu na úseku dopravy bylo v r. 1975 postiženo pokutami 2.606 řidičů nebo uživatelů silnic a pokuty vynesly 108 tisíc korun. Za I. čtvrt letoš. roku už to bylo 385 osob a pokuty činily 16 tisíc korun.

Stoupá počet přestupků projednávaných před komisí MěstNV. Jednalo se o drobné rozkrádání, slovní a fyzické napadení, výtržnictví a nepřístojné chování. Celkem bylo v těchto případech uloženo za 18 tisíc pokut. Letos za I. čtvrtletí už 4.650 korun. Mnoho z těchto pokut se však musí exekučně vymáhat.

Největší podíl na trestné činnosti ve městě mají občané cikánského původu. Jejich trestná činnost tvoří mnohem větší procento, než je jejich podíl na celkovém počtu obyvatel města. V současné době je v Kolíně evidováno 41 cikánských rodin s 228 osobami /! a 9 smíšených manželství s 31 osobami. Z toho je 117 dětí do 15 let. Počet osob cikánského původu se v Kolíně stále zvyšuje. Je tu nezjistitelný přírůstek a stále se měnící počet osob, které tvrdí, že jsou jen na návštěvě u svých příbuzných nebo přátel.

Ačkoliv už se někteří vzácní jedinci přizpůsobili a aklimatisovali našemu životu, většina se nepřizpůsobila a jsou mnozí, kdo tvrdí, že mnozí z nich se nikdy nepřizpůsobí. Liší se špatnou hygienou, hlučným jednáním, obtěžováním ostatních občanů, přebydleností bytů, častým a nadměrným požíváním alkoholu. Vyvolávají stížnosti občanů, kteří odmítají s nimi bydlet, shromažďují se na náměstí a odmítají samozřejmý požadavek postupu při nákupu nebo u pokladny.

Jejich podíl na trestné činnosti byl loni sice menší, ale jen proto, že ti známí pachatelé byli t.č. ve výkonu trestu. Nepřihlašují se k trvalému pobytu, nebo přihlašují stále nové osoby do bytů, byty přepřelňují a potom žádají větší. Málo se starají o docházku svých dětí do školy ani o jejich výchovu a děti dokončují školní docházku v nižších třídách. Pracovní morálka je u většiny špatná.

Dostí hrozivým a rozšířeným zjevem některé části mládeže je vedle alkoholismu i požívání narkotik. Proto byl omezen prodej některých léků bez lékařského předpisu /algina, Eunalgit aj./ dříve velně proávaných. Proto se někteří uchýlili ještě k horšímu způsobu oblužování, vdechováním těkavých látek, často jedovatých. Různé čisticí prostředky /čikuli, eter a j./ používají vdechováním /fetováním/ jako narkotika. Vedle těžkého porušení zdraví mohou tito lidé pod vlivem různých prášků při řízení aut způsobit sobě i jiným nenahraditelné škody.

Proto vysílala Kulturní a školská komise do podniků mladých ke kontrole své členy, bohužel výsledek je dosud neznatelný.

V prosinci v předvánoční době provedla kolínská Veř, bezpeč. pátrací akci, při níž bylo objasněno 26 trestných činů. Byla dopadena řada lidí, mezi nimi žen, které během vánočního prodeje okrádali neopatrné kupující. Dvě z těchto žen měly za sebou 70 krádeží peněženek. Obě pocházely z Nymburka. Právě v předvánoční době se tyto případy množí a většina pachatelů je odjinud, někdy z velmi vzdálených oblastí.

Z E M Ě D Ě L S T V Í

Kolínsko bylo pro svou polohu uprostřed úrodné polabské roviny oblastí velké zemědělské výroby. Bylo tomu tak v dávné minulosti a je tomu tak i dnes. Ovšem změny, jimiž zemědělství prošlo v posledních třiceti letech, se dotkly této oblasti velmi podstatně. Združstevnění vesnice, které v kolínském okolí probíhalo někde rychleji, jinde pomaleji, někde v klidu, někde i bouřlivě, přineslo s sebou i změnu zemědělské techniky, což si ani z mnohých pamětníků dobře neuvědomují.

Zemědělské nástroje zůstávaly prakticky po celá staletí stejné a nebylo problémem číst knihy ze zemědělského prostředí, v nichž se děj odehrával třeba před staletími. V těchto nedávných letech však najednou a navždy zmizelo to, co znaly věky. Tato změna přišla náhle, v takřka v okamžiku. Zatímco průmysl měl a má svůj pvlivný a stálý vzestup, zemědělství poskočilo v této době naráz o celá staletí. Zmizely nejen všechny staré způsoby sekání, vázání a mlácení obilí, protože na to všecko stačí kombajny, ale zmizely staré formy orby, tažné síly, ta tam je doba, kdy jsme viděli kravské a volské potahy a kůň je vzácností. Vše toto zmizelo. Z domácností zmizelo staré nářadí, zmizely staré kovárny a jejich výrobky, kterých bylo v každé chalupě desítky, zmizely věci, které byly kdysi zcela běžné a které se vyráběly ve velkých seriích, dnes je těžko sháníme pro musea. Zmizely žentoury, žentourové a ruční mlátičky i pluhové továrně vyráběné, koňské postroje, zmizelo i zemědělství jako dopňkové zaměstnání.

Přestal způsob, aby byl každý hospodář pro sebe ekonomem,

zootechnikem a veterinářem. Zmizely vlastnické vztahy, problematika věna, zmizely sňatky gruntu s gruntem, spory o dědictví výměnkářská otázka tak palčivá po staletí a nikdy nedořešená, zmizela i stará obecní správa, kováři, koláři, pasáci, hlídači, venkovská řemesla i různé formy námezdní práce, zanikly služby všech stupňů, zmizeli čeledínové, podomní obchodníci, „lidé světem jdoucí“ od dráteníků, písařů, ledařů a vápenáků. Ani jsme si neuvědomili, že zmizela problematika obecních chudých, chudinská péče, pastoušky, ztratilo význam domovské právo kdysi tak důležité. Zmizely babské léky a lektvaření, zmizely porodní báby a pověry kolem šestinedělí, každá žena rodí v porodnici a návštěva lékaře se stala pravidelnou a normální.

Povinná školní docházka, která nebyla někde dost na venkově dodržována, je zcela běžná, běžná je i návštěva průmyslovek, dvacítiletek, vysokých a zemědělských škol.

Byli jsme a dosud jsme svědky velkého přelomu. Venkov se zaplňuje knihovnamí, má kino a rychlé spojení s městem, nově upravené komunikace, zlepšilo se bydlení, opravují se domky ve vesnicích, všude je rozhlas a televize, téměř v každém domku je garáž s autem, staré stodoly se mění v garáže nebo letní chaty, před chalupami už nejsou hnojiště, ve vsích se zavádí vodovod, všude je elektrina, domácnosti se modernisují a tradiční způsob života na venkově zmizel. Do vesnice přicházejí mladé kvalifikované síly, které ovládají nejen novou mechanisaci, ale i pěstování rostlin, zavádějí nové metody práce a mají svou specialisaci.

Jako každá věc, kterou vytvořili lidé, jsou stále některé nedostatky, které bude nutno ještě během doby zlepšit. Je to znečišťování vod odtékajícími stružkami z uskladněných řepných řízků

jež stékají do potůčků a odtud do větších tků, je to někde špatné uskladnění umělých hnojiv na děšti, jež rozpuštěna stékají do řek, jsou to někde neočesané aleje ovocných stromů nebo neposečená tráva podél silnic, která byla hledána chovateli drobného zvířectva, je to i někde bezohledné kácení památných nebo okrasných stromů, malých remízků, které byly útulkem ptactva, kácení starých, staletých stromořadí podél cest v zájmu zrychlené dopravy, často beúčelné rušení nebo zanedbání parků, zahr a lesíků kolem vsí, někde i neuvážená regulace vodních toků a meliorace polností, což někde vede k vysušování půdy až do vyprahlosti, používání herbicidů a pesticidů, které může vést k vyhubení hmyzu, včelstev a poškození lidského zdraví. To jsou ještě věci, které musí naše zemědělství řešit.

Jsme svědky tohoto velikého přelomu, který naše zemědělství přivedl na vyšší vývojový stupeň, takže se stalo rovnocenným partnerem průmyslu. Kolínské zemědělství na tomto rozvoji se podílí velkou měrou. Našemu zemědělství na Kolínsku patří prvenství v intenzitě zemědělské produkce na jeden hektar zemědělské půdy ve Středočeském kraji. Výrazného vzestupu dosáhli kolínští zemědělci v průběhu pětiletky v obilninářství. Ve srovnání se 4. pětiletkou je to vzrůst o 22%. Kolínský okres za tyto výsledky obdržel Řád práce. Nově vybudované objekty Společného zemědělského podniku ovlivnily vzestup a průmyslovou výrobu vepřového masa a vajec. Byla dokončena velkokapacitní výkrmna prasat v Němčicích /7200 kusů na výkrm/ za 30 milionů korun, ve Vrbčanech teletník za 20 milionů korun pro 1800 telat, stejně veliký teletník ve Stříbrné Skalici. V samotném Kolíně bylo ve minul pětiletce vybu-

dováno silo pro 2100 vagonů obilí, se sušárnou a čistírnou obilí, skladem pro 8000 tun hnojiv, výrobnou krmných směsí a mísírnou hnojiv, v Kouřimi Výzkumný závod pro biofaktory a veterinární léčbu a kromě toho řada menších drůbežáren, kravínů a výkrmen vepřů.

Dne 16. března se konala v Kolně v Kulturním domě zasedání ONV, které bylo věnováno hlavně těm nedostatkům, které dosud v zemědělství jsou. Týkalo se to hlavně dodávek mléka, úhynu telet a znečišťování toků a okolí u velkokapacitních objektů. Investiční výstavba v zemědělství se v 6. pětiletce bude ubírat hlavně směrem zvyšování úrodnosti, zlepšením a šetřením půdního fondu, dalším zaváděním moderní techniky a racionalisací živočišné výroby.

Letošní zima se nechtěla dlouho rozloučit. Několikrát se vrátil sníh dokonce na první květy. Ještě v druhé polovině března čekali zemědělci na lepší počasí, aby mohli do polí. Teprve na úplném konci března se mohli pustit do práce. Čekalo je na okrese 12.875 ha obilovit k zasetí 887 ha luštěnin, 7316 ha cukrovky, 4500 ha kukuřice na siláž a 300 ha kukuřice na zrno.

Už v polovině dubna bylo skončeno setí obilivín a na konci dubna končilo setí cukrovky a luštěnin. Proti loňskému roku byly jarní práce počasím zdrženy. Při hnojení umělými hnojivy se letos dobře osvědčila letadla, která rozmetala hnojiva na 21 tisíci hektarech. Aby žně proběhly v nejkratší době, byl vypracován plán žňových prací a technických opatření. Bylo připraveno a nasazeno na okrese 322 obilních kombajnů, 39 sušiček s kapacitou 365 vagonů zrna denně.

Žně začaly na Kolínsku v druhé polovině července. Pomáhali

také pracovníci průmyslových závodů, mládež a členstvo Národní fronty. Mimořádně suché a horké počasí v červnu a na počátku července uspišilo sklizeň téměř o deset dnů. Ve čtvrtek 5. srpna už kolínský okres hlásil splnění plánu nákupu obilí na 100,1%. Stal se tak prvním okresem v kraji, který se vyrovnal se svým úkolem. Do tohoto dne přijaly sýpky zemědělského nákupního závodu 41 891 tun obilí. Žňové počasí se však velmi zhoršilo a přšelo velmi často. Hektarové výnosy se pohybovaly kolem 38 q/ha. 37 kombajnů přijelo s osádkami z družebního okresu Rimavská Sobota. Žně byly skončeny v rekordním čase 14 dnů. Nejlepším zemědělským družstvem bylo JZD Běčváry, kde hektarový výnos se blížil 50 q/ha. Při úklidu slámy po žních vydatně pomáhali brigádníci ze závodů v mimořádných směnách o sobotách a nedělích.

Časté deště v období žni způsobily růst plevelů na cukrovkových polích, takže bylo nutno v obcích organisivat občanskou pomoc při okopávce. Sklizeň řepy skončila letos v polovině listopadu a 13 závodů vykoupilo 560 tisíc tun řepy. Proto také cukrovarnická kampaň skončila letos už poč. prosince.

Polovina zemědělských závodů na okrese ověřovala letos také na pěstování kukuřice na zrno a na 700 ha byl pro zlepšení krmné bilance pěstován bob. Některá družstva na okrese patří k významným pěstitelům zeleniny, která byla letos na 330 ha.

V podzimních pracích zaseli zemědělci na Kolínsku 14 000 ha pšenice, 450 ha žita a 1800 ha ozimých směsek. Brambory byly vybrány z 516 ha, bylo zesilážováno 3450 ha kukuřice a sklíženo 7087 ha cukrovky. Neuspokojivá situace ovocných sadů byla vyřešena rozhodnutím obměnou a likvidací dosavadních extensivních sadů a

jejich přeměnu na ornou půdu. Celkem se bude jednat o 700 ha, na nichž se bude pěstovat obilí a pícniny.

Pěkné, příznivé počasí měsíce června přálo sklizni třešní, které se letos dobře urodily kromě jiného ovoce. Směrnice pro hospodářský rozvoj ukládají zvýšení výnosu obilovin, cukrovky a živočišné výroby. Zdůrazňuje se zavádění nových druhů pšenice, rekultivace půdy a zaměření na pěstění jatečných zvířat.

S T A T I S T I K A

Město Kolín v období 5. pětiletky prodělalo největší vzrůst v celé své dosavadní historii. Na prahu 5. pětiletky bylo v Kolíně 26 796 obyvatel, na konci minulého roku se přiblížili třiceti tisícům. Letos byl tento počet dovršen už v jarních měsících. Přírůstek 3000 obyvatel za pět let vynikne tím víc, když podobného přírůstku bylo v minulých pěti letech dosaženo za více než deset let. Neobyčejně vzrostl v Kolíně počet narozených dětí. V r. 1970 se v Kolíně narodilo 886 dětí, v loňském roce to už bylo 1330 dětí. Měsíce s největším počtem narozených byl duben /56/, červen /52/ a říjen /50/ všechny z Kolína.

V letošním roce se na území okresu narodilo 1575 dětí, z toho 798 chlapců. Děvčat je tedy o něco méně. Jako všecko i jména dávávaná dětem podléhají módě a proto letos každý jedenáctý kluk se jmenuje Petr. Za ním teprve jdou jména Jan, Pavel, Jiří, Martin, Tomáš a Michal. U dívek už po několik let vede jméno Jana, ale za ní v těsném sledu jdou Petra, Martina, Lenka a Monika. Vyskytují se sporadicky i jména Sylvie, Linda, Patrik, Marcel aj.

Vítání narozených dětí, které mají bydliště v Kolíně, bylo v r. 1975 provedeno dvanáctkrát. Tato slavnost vítání dětí se stala trvalou součástí politické práce a zúčastňují se jí nejen rodiče, ale i prarodiče a blízcí příbuzní.

Sňatků bylo v minul. roce na MěstNV uzavřeno 367, z toho 242 manželství, s bytem v Kolíně. Největší počet uzavřených manželství za 5. pětiletku byl v r. 1972 a 1973 /vždy 378/

S mladými snoubenci byly pořádány besedy /celkem 6/, kterých se účastnilo 60% pozvaných. Besedy se konají s lékařem-gynekologem, právníkem a dorostovou lékařkou. Pro dobrou informovanost snoubenců byli přibíráni i zástupci pojišťovny a spořitelny. Jedna beseda byla také natočena a odvysílána v místním rozhlasu za souhlasu snoubenců.

V minulém roce zemřelo v okrsku matričního úřadu 785 osob, z toho 286 občanů s bydlištěm v Kolíně. Rok 1974 měl největší počet zemřelých za rok. /919/

Třetí čtvrtletí letoš. roku tento příznivý vývoj v počtu obyvatelstva poněkud narušilo. V důsledku vystěhování vyššího počtu občanů z kolínského okresu byl na okrese zaznamenán úbytek 23 osob. Za devět měsíců letošního roku se narodilo na okrese 1278 dětí, to je ve srovnání se stejným obdobím minul. roku o 42 dětí méně a ve srovnání s r. 1974 dokonce o 80 dětí. Proti minulému roku se zvýšila potratovost. Za prvních devět měsíců letoš. roku bylo na okrese 564 potratí, t.j. o 71 více než v minul. roce. Potratový index /počet potratů na sto narozených/ se zvýšil z 37 na 47. Za tři čtvrtletí letoš. roku zemřelo na okrese 1219 občanů, t.j. o 10,2% více než ve stejném období loni.

Za první tři čtvrtletí 1976 bylo na okrese uzavřeno 593 sňatků, ale 171 manželství bylo rozvedeno a rozvodový index 28,2 je zatím nejvyšší od r. 1960.

Kolínský okres měl k 30.9.1976 celkem 99.551 obyvatel, z toho 51.358 žen. Samotný Kolín v tomto období měl 29.937 obyvatel, z toho 15.612 žen.

P R O M Y S L

Kolín je město s dlouholetou průmyslovou tradicí. Od prvních počátků řemeslných dílen, přes manufaktury až po první grüunderské období minulého století má tento rozvoj neustále vzestupnou tendenci. Hlavní rozmach přišel po roce pětáctýřicátém, kdy některé závody v Kolíně přerostly nejen rámec města a okresu, ale i státu a staly se velkými vývozními firmami. Proto také nemine téměř rok, aby některý závod v Kolíně neslavil kulaté jubileum svého vzniku. Letos to bylo 75 let Korama a 50 let Kabla.

Vstup města do dvacátého století byl poznamenán mimo jiné i tím, že do nově tehdy založeného závodu „České akciové společnosti pro rafinování petroleje“ začala proudit haličská nafta. 28. května 1901 byla společnost založena a výrobní program byl petrolej, benzin, mazací oleje, parafin a asfalt. Nedostatek kapitálu však způsobil, že byla firma brzy pohlcena americkým koncernem Vacuum Oil Company, který závod rozšířil, takže brzy patřil k nejmodernějším závodům toho druhu v Evropě. Sociální zařízení a mzdy však modernisovány nebyly. Na konci druhé světové války, kdy už bylo jasné, jak válka skončí, byl závod třemi těžkými nálety téměř zničen. Po odklizení trosk byla výroba v r. 1945 opět zahájena a ve dvouletce bylo dosaženo předválečné výroby. Dnešní výroba však proti dvouletce vzrostla osminásobně. Po znárodnění se výroba rychle rozvíjela a v jednotlivých pětiletkách vyrostla ve významný chemický závod. Závod se dnes specializuje na výrobu kvalitních motorových olejů.

Aby závod udržel krok se světovým vývojem, začal se už v r.1949 zabývat výzkumem a vývojem náročných olejů. Posledním stupněm, jímž dovršují své 75. jubileum, jsou všesezonní oleje Mogul Super a Mogul Special, které jsou dnes hledaným výrobkem v automobilismu, který konkuruje všem špičkovým zahraničním všesezonním olejům. Závod je dnes z velké části automatizován, takže podnik dnes plní ročně na 10 milionů lahví a konserv s olejem a 360 kartonů s parafinem. V těchto výrobcích má u nás kolínský závod monopolní postavení. Tuzemský trh zásobuje Koramo prostřednictvím obchodních základen a čerpacích stanic Benziny a 15% své produkce vyváží. Denně expeduje podnik 1250 tun výrobků v 50 cisternách, 15 vagonách a 30 autocisternách.

Protože je závod určen jako rozvojový podnik pro výrobu celého sortimentu mazacích olejů, plastických maziv a parafinů, připravuje se projekt na podstatné rozšíření závodu.

Druhým závodem, který oslavil letos padesát let svého trvání je kolínské Kablo, které vzniklo v r. 1926 jako pobočný závod Továrny na kabely v Bratislavě. V r. 1939 bylo převedeno na firmu Isol v Jablonném nad Orlicí a v r. 1946 se začlenilo do n.p. Kablo. Později byl závod pojmenován na Elektroisolu, protože jeho hlavním výrobkem byla elektroizolace instalačního materiálu. Při další reorganizaci byl podnik začleněn do n.p. Kablo Kladno.

V šedesátých letech nastal velký rozvoj podniku, který ve výrobě přešel na plastické hmoty. Po zapracování dělníků a kvalifikaci konstruktérů a nástrojařů se program rozšířil o smaltované dráty a v krátké době se podnik stal přední smaltovnou v naší republice.

Letos závod dokončil výstavbu nové kotelny, začal výstavbu nové kompresorové stanice a modernisovat závod. Závod má 15 brigád socialistické práce a letošní plán překročil už koncem listopadu. V současné době se v závodě zaměřují na zařízení, které by nahradilo dovážené stroje. Při výrobě trubek a lišt používají už dnes jen tuzemského materiálu.

Kolínský průmysl, který splněním 5. pětiletky dosáhl velkého úspěchu, překročil i letos plánované výrobní úkoly. Proti minul. roku se zvýšila i výroba téměř o 6,5%. Převážná většina závodů plní své úkoly rovnoměrně. Jsou sice závody, které pololetní letošní úkoly nesplnily, ale 97% závodů své plánované úkoly daleko překročilo. Průměrné stavy pracovníků za plánem zaostávají. Stále se ještě nedostává plánovaný počet.

Poslední rok 5. pětiletky /1975/ byl v průmyslu na našem okrese velmi úspěšný. Roční plánovaná výroba byla splněna na 101,1% t.j. o 45 milionů korun. V průběhu minulé pětiletky se výroba zvýšila o 358%. Velmi dobrých výsledků dosáhl hlavně chemický průmysl, dalším úspěšným oborem byl průmysl paliv. Naproti tomu nízké plnění roku vykázal průmysl potravin /99,4%/, což představuje hodnotu přes 4 miliony korun. Na tomto nepříznivém výsledku mají podíl hlavně Kolínské cukrovary /menší výnosnost řepy/. Ostatní závody však manko vyrovnaly.

Ve třetím čtvrtletí letoš. roku plnily své plány přes 100% hlavně závody v samotném Kolíně, Tesla, Koramo, Tatra, Synthesia, OTK a další.

S P O R T

A

T Ě L O V Ý C H O V A

Sport v Kolíně má tak rozsáhlý rejstřík, že kronikář nemůže při nejlepší vůli obsáhnout celé sportovní dění během roku. Není takřka sportovního odvětví, jež by nebylo v Kolíně zastoupeno. Jsou to nejen velké kolektivní sporty jako je fotbal, hokej, které lákají velký počet diváků a které bohužel vychovávají někdy i různé sportovní primadony, ale jsou to i sporty, které bez velké reklamy a nákladů soustřeďují kolem sebe řadu nadšenců, lidí zanícených pro věc bez potlesku, slávy a odměny. Jsou to ty malé zájmové kroužky šachistů, filatelistů, hádankářů nebo fotografů kteří pracují, vychovávají a vzdělávají své členy.

Jako vždy prvním sportem, který zahajuje kalendářní rok, je hokej. Téměř půl roku s pravidelností dvou zápasů týdně probíhal letošní ročník I. hokejové ligy. Hokejisté Kolína byli jediní zástupci Středočechů v I. národní lize a čekalo se, jak si nováček povede. Nikdo nečekal, že si Kolín nakonec vydobude 7. místo v soutěži, protože se obyčejně stávalo, že nováček vypadl. Kolín si hned od počátku držel místo ve středu tabulky s odstupem od konce, kde se tvrdě bojovalo o záchranu. Trenérem mužstva byl býv. jeho hráč J. Tumpach, který své mužstvo fysicky dobře připravil. Všech 22 zápasů na domácím ledě vidělo 46 tisíc diváků, t.j. průměr 2 tisíce na zápas. Je vidět, že s úspěchem roste i návštěvnost.

V prvním lednovém utkání porazil Kolín Duklu B doma 2:1. V druhém porazil doma s námahou Olomouc 3:1 a byl na 6. místě v tabulce.

Výborně si vedlo mužstvo hokeje ve třetím zápase, kdy na ledě Slavie Praha zvítězili 4:2. Byl to tvrdý zápas s řadou vyloučených. Následující zápas s Libercem doma vyhráli Kolínští 5:2 a tak ze čtyř zápasů získali plný počet osmi bodů. Šesté místo v tabulce jim však zůstalo. Následující zápas v Milevsku skončil se silným soupeřem sice jen 3:3, ale v tabulce Kolín obsadil 5. místo. Na šesté místo jej odsunul znovu prohraný zápas se Slovanem Ústí 3:1 a nerozhodný zápas v Kolíně s Gottwaldovem, /5:5/ který byl prvním místem v tabulce.

Příštím zápasem bylo utkání Opavou, na kterou má Kolín už tradiční neúspěchy a také zde v Opavě podlehl 7:2 a klesl na sedmé místo. Po tomto zápase se zdá, že štěstí Kolín opustilo. S Jihlavo B sice v zápase hraném v Liberci Kolínští přivezli ještě bod /2:2/. Vzchopili se na domácím ledě, když připravili pražské Slávii katastrofální porážku 11:1, ale v následujícím utkání nevysvětlitelně podlehl v Liberci vysokým score 10:2. Tento debakl vzal Kolínu dech a proto v následujícím utkání v Kolíně podlehl Milevsku 3:1 a v závěru Opavě 6:5. Nakonec tedy zůstalo Kolínu sedmé místo v tabulce z dvanácti účastníků. I to je však na nováčka úspěch, neboť za ním zůstala mužstva mnohem větších měst. Mladý celek kolínských hráčů může být spokojen, neboť jejich věkový průměr je 24 let. Mnozí před začátkem soutěže varovali Kolín před přílišným optimismem, ale mužstvo trenéra Tumpacha se tentokrát obešlo bez cizích hráčů, bez drahých nákupů a vsadilo na domácí hráče, kteří se náročné soutěže nelekli. Byl to zvláště minulý podzim, v němž nastřádali hodně bodů a i

vítězství nad některými vyloženými favority. Ke konci soutěže sice povolili, ale sedmé místo je důvodem ke spokojenosti. V první polovině získali 27 bodů, zatímco v druhé pouze 11 a prohráli i s vyloženými outsidersy. Proto byl každý zvědav, jaký bude v Kolíně hokej na podzim.

Na schůzi kolínských hokejistů v lednu se sešlo 150 účastníků. Byla tam vyzdvížena trenérská práce Jiřího Tumpacha a kapitána Jelínka, dále kritisována částečná stagnace u mládežnických družstev.

Do nové podzimní sezony šli hokejisté s 25 hráči, jichž věkový průměr je opět 25 let. Někteří dřívější hráči odešli do jiných klubů, jiní se vrátili z vojny, nebo z Budějovic a Sparty. První nástup Kolína do podzimní ligy byl úspěšný. Zvítězili proti Spartaku v Hradci Králové 3:1. V druhém kole narazil Kolín na nováčka soutěže, Kladno B a nebyl k poznání. Nejen že prohrál, ale ani se hráči nesnažili o pořádnou hru takže lidé ani nečekali na konečný výsledek 5:3. Další zápas v Liberci znamenal pro Kolín opět porážku 6:3. Teprve v dalším zápase s posledním mužstvem tabulky Prostějovem uhájili na svém ledě Kolínští aspoň bod 2:2 v poslední minutě hry. Zápas v Milevsku byl pro Kolín nešťastný. Oba kolínští brankaři zklamali a Kolín odešel poražen poměrně vysoko 3:1. Teprve v Kolíně proti Chomutovu Kolín zabral a pořadě neúspěchů zvítězil 5:2. S 5 body se ocitl na 10. místě tabulky. Snad to dodalo hráčům odvahu, protože v následujícím zápase v Ústí zvítězili 4:2 a postoupili na osmé místo. Další zápas v Kolíně s brněnským Ingstavem dopadl pro Kolín nepříznivě 6:4 a sestoupili na

deváté místo. Sestup pokračoval, když v Kladně s tamějším B mužstvem prohráli 4:1. Situace v tabulce byla velmi zajímavá. Pět mužstev mělo po 11 bodech a rozdíl byl pouze ve score. Záleželo nyní na každém bodu a to se Kolínu podařilo. Zatímco jeho bodovní partneři prohráli nebo hráli nerozhodně Kolín na svém ledě zvítězil nad Stadionem Liberec /4:0/ a tím rázem z 10. místa postoupil na šesté. Sprcha však přišla v Prostějově, kde Kolín s posledním místem tabulky prohrál 4:2. Další porážku utrpěl Kolín na svém ledě od Milevska 6:2 a sestoupil na osmé místo v tabulce. Jenom skutečnost, že mužstva v tabulce za Kolínem také nezvítězila vedlo k tomu, že si udržel osmé místo i po porážkách v Kolíně od Olomouce /3:2/ od Chmutova /5:3/ a na domácím ledě od Ústí 6:1. Teprve potom se vzchopili a udělali to, co nikdo nečekal, že porazili vedoucí mužstvo tabulky v Kolíně. Opava podlehla 3:2. Byla to do jisté míry sportovní sensace, o kterou se hlavně postaral výborně chytající nový brankář Pithart. Tímto vítězstvím vstupuje Kolín na sedmém místě tabulky do příštího roku. Kolísavé výkony hráčů nedávají však velkou naději na úspěchy už také proto, že nejsilnější soupeři čekají Kolín v příštím jaru. Dokladem toho bylo dvojciferné vítězství nad Hradcem 12:2 a v zápětí na to porážka od 1:5. Proto se nyní na konci roku mnoho diskutuje o budoucí sezoně a také o divácích, hráčích a rozhodčích. Pravdou je, že se mezi diváky objevují dnes takoví /a to i na fotbale/, kteří se jdou na hřiště vyřádit, vynadávat, prostě odreagovat a přinášejí s sebou i hlučné hudební nástroje, házejí na hřiště předměty a vyvolávají po zápasech incidenty s

rozhodčím nebo dokonce s veřejnou bezpečností, která musí zakročovat. I když se pořadatelé snaží upozorňovat diváky rozhlasem, pomocí letáků i osobním stykem, jsou tyto zjevy na hřištích stále častější. Ale vina je i na hráčích. Mnozí z nich podléhajíce laciné popularitě stávají se nedůtklivými a sportovně nevychovanými primadonami, jimž je všechno dovoleno. Vinu na těchto poměrech nesou i rozhodčí, z nichž někteří jsou všechno, jenom ne rozhodčí, který rozhoduje. Proto je dnes mnoho lidí, kteří nad sportem kroutí hlavou a ptají se, kam to až půjde.

Kolínské tělocvičné jednotě, která je členem fotbalové scutěže divize, unikl letos opět postup do národní ligy jen o vlásek. Po celou dobu se drželo mužstvo Kolína na druhém místě jen krůček za vedoucí pražskou Duklou B, ale nakonec zůstalo třetí. Je to jistě velmi dobré umístění v divisi, ale kolínská kopaná bývala zvyklá na lepší místa. Přesto, že s Kolínem se na poč. soutěže nepočítalo, byl najednou Kolín v letošní sezoně v divisi nejúspěšnějším mužstvem.

Na jaře letošního roku byli fotbalisté v divisi úspěšnější. Byli tam jako nováček a tu nadšení je dovedlo během soutěže až do čela tabulky, na kterém se po dlouhou dobu udrželi. Teprve poslední kolo rozhodlo o prvenství Jablonce B a Kolín obsadil druhé místo. Mnozí uvažovali o tom, zda je to úspěch či ne, ale při vyrovnanosti mužstev v kraji je výsledek často náhodnou shodou okolností a proto druhé místo je úspěchem. Pozimní divize jak už jsme uvedli dopadla sice poněkud hůře, ale i třetí místo je úspěchem.

Dne 1. července byl na výroční schůzi Stadionu Kolín, oddílů kopané tento oddíl v důsledku finanční situace a věkové hranice rozpuštěn.

Fotbalový oddíl Jiskry se zachránil v divisiční soutěži sice na 10. místě, ale přeci jen bude mít Kolín v další divisiční soutěži dvě mužstva.

Velkou činnost rozvinul letos turistický oddíl Lokomotivy Kolín. Není to jenom ten každoroční podnik Kmochova padesátka, který už soustřeďuje přes tisíc účastníků a stává se pro oddíl ubytovacím stravovacím problémem, protože se koná vždy v době Kmochova hudebního festivalu, ale jsou to i desítky jedno- dvou- i vícedenních výletů a pochodů, které členstvo každoročně absoluuje. Oddíl má nyní na 400 členů, mnozí z nich dosáhli stříbrného a zlatého odznaku. Obdrželi titul „vzorný oddíl“.

Druhým turistickým oddílem je oddíl Tatry, který má také titul „vzorný“ veřejně prospěšnou práci při sázení stromků, sběru odpadových hmot a j. Proto byl letos svolán do Kolína aktiv organizátorů dálkových pochodů, které si v poslední době získávají velkou přízeň. V Kolíně byl vytvořen kalendář těchto pochodů na celý rok.

Tradiční Silvestrovský běh, který měl letos už 16 ročník, shromáždil na Silvestra /31. prosince 1975/ přes 80 účastníků v kolínských Borkách. Od žáků až po 83 letého turistu Oldřicha Dobiáše závodilo na tříkilometrové trati za velmi příznivých podmínek, které umožnily překonat traťový rekord. Vítězem závodu se stal Martínek z TJ Kolín za 8,57,6 min.

Velmi často čteme ve sportovních rubrikách jméno kolínského reprezentanta v cyklokrosu Miloše Fišery, který je členem Jiskry Kolín a stal se letos krajským přeborníkem v této disciplíně, zvítězil v 6. kole Čs. poháru, který se jel v Plzni a dokázal, že ani těžké zranění, které utrpěl při autohavárii, neublížilo jeho výkonnosti. V Dubnici při závodě vyhrál kritérium a v mistrovství světa se umístil na sedmém místě.

31. října se konal tradiční, letos už padesátý jubilejní ročník Drozdova lesního běhu. Letos měl tento závod krajně nepříznivé počasí, neboť bylo zima, vítr a déšť a trať byla spíš brodění než běhání. Přesto se sešlo na 122 závodníků z dvaceti oddílů. V hlavním závodě na 4200 m zaznamenal už jedenácté vítězství kolínský odchovanec Stan. Petr z Rudé hvězdy Praha. Závod vytrvalců na 20 km vyhrál překvapivě Svak z Kutné Hory. Drozdův běh patří k nejstarším závodům v republice. Byl založen v r. 1925 a prvních devět ročníků vyhrál kolínský závodník -král přespolních běhů- V. Drozda. Ve válečných letech, kdy se proslechlo, že Drozda zemřel v koncentračním táboře, běhal se tento závod jako Drozdův memoriál. Zpráva byla naštěstí nepravdivá a když se V. Drozda v r. 1945 z koncent. tábora vrátil, běžel v tomto roce tento závod manifestačně. Od té doby zůstal název „Drozdův lesní běh“ trvale a zasloužilý učitel V. Drozda odevzdává každoročně vítězům tohoto závodu ceny. Mezi vítězi závodu jsou nejslavnější jména našich běžců jako Koščak, Rozvoda, Hošek, Šalé, Gráf, Balšánek, z domácích Košilka, Tuček, zatímco kolínský odchovanec Petr běhá už v barvách Rudé hvězdy.

Dobře si letos vedli v Kolíně šachisté. Hrál se tu už třetí ročník o pohár Slovenského národního povstání, který uspořádal šachový oddíl Lokomotivy Kolín. Třetí místo mezi dospělými hráči získal 16 letý Luboš Mašín. Na konci roku uspořádal tento oddíl turnaj v šachu nazvaný „Kolínská věž“ a kromě toho šachový turnaj mládeže. Oba turnaje přesáhnou do příštího roku. O organizaci šachu a výchovy mladých šachistů se stará velmi pečlivě Tomáš Rakušan. Turnaj Kolínská věž byl zahájen 28. prosince za účasti hráčů z Čech i Moravy.

V květnu přijel na pozvání ved. tajem. OV KSČ s. Jiřího Biška do Kolína nejvyšší představitel čs. tělovýchovy, předseda ÚV ČSTV Antonín Himl. Byl uvítán všemi politickými představiteli strany, města i okresu a prohlédl si všecka sportovní zařízení v Kolíně. Poznal, že v Kolíně byly vždy dobré předpoklady a technické podmínky pro sport a tělovýchovu, a viděl také, že mnohé je nutno ještě dobudovat. Proto slíbil hledat cesty, jak zlepšit tyto podmínky.

Hradištko u Kolína bylo v září dějištěm XV. ročníku „Ceny Kolína“ lodních modelářů v kategorii plachetnic. Modeláři v Kolíně si vedou velmi čile, neboť každým rokem pořádají v Jevanech regatu modelů řízených radiems mezinárodní účastí.

Už 18. ročník tradičního běhu Kolín-Osek-Kolín, který získává stále více oblibu, soustředil letos 13. června rekordní počet 188 závodníků. Vítězem se stal Svoboda z LIAZ Jablonec. Závod měl velké množství diváků v obcích kud y probíhal, v Oseku a ve Veltrubech.

Tělovýchova se v Kolíně kromě škol soustřeďuje v tělovýchovných jednotách /TJ/ jako je TJ Kolín, TJ Jiskra, TJ Lokomotiva Kolín a TJ Stadion. Současně sem patří i TJ Štítarský SK.

TJ Kolín měla v pololetí letoš. roku téměř 2300 členů a z toho mládeže do 18 let 1108 členů. Aktivně pracuje 13 oddílů a dva odbory. Téměř všechny jsou nositeli titulu „Vzorný oddíl III. stupně a některé soutěží o získání II. stupně. Do této soutěže je zapojeno 913 členů. V odborech turistiky a základní tělesné výchovy je věnována hlavní péče masovosti. Rozvoj tělovýchovy je poněkud omezen cvičebním prostorem. Je už tradicí, že řada oddílů pořádá letní tábory se sportovním zaměřením. Letos se uskutečnilo v této TJ 5 táborů. TJ Kolín má oddíl hokeje, kopané, tenisu, atletiky, turistiky, odbíjené aj.

TJ Jiskra má na 530 členů. Oddíl kopané má 6 družstev, oddíl odbíjené má dobré výsledky v okresním přeboru, mládež se tu soustřeďuje hlavně v lyžařském oddílu, který pracuje po celý rok. Oddíl judo je velmi dobře veden a cyklokrosový oddíl by potřeboval více vedoucích. Oddíl tělesné výchovy cvičí každý týden a dělí se na předškolní a školní skupinu. Je tu i oddíl vodní turistiky a kanoistiky. Kopaná a kanoistika získaly titul „Vzorný oddíl“. Dobrou vlastností Jiskry je, že se svépomocí stará o udržení a úpravu dosavadních sportovišť a snaží se o získání nových.

TJ Lokomotiva Kolín sdružuje v 9 oddílech a odborech 1050 členů. Má oddíly sportovní gymnastiky, šachy, turistiku, horolezce, kuželkáře, dětskou tělesnou výchovu /cvičení dětí s rodiči/jezdecký oddíl aj. Jejich střediskem je sokolovna, kterou si sami

upravují, mezi členy byly řada dárců krve, turistický oddíl je pořadatelem Kmochovy padesátky, která přiláká vždy do Kolína několik set účastníků a pořádají ve vlastní klubovně přednášky se světelnými obrazy o cestách svých členů. Patří k nim oddíl vodní turistiky, který je složen převážně z mládeže. V současné době mají problémy s přestavbou sokolovny.

TJ Stadion má 106 členů v oddílech kopané a hokeje. Oba oddíly mají tituly „Vzorný III. stupně.“ Titul obdrželi za příkladnou práci s mládeží. Jako jediná nemá tato jednota vlastní hřiště ani sportoviště. Vychovává vlastně mládež pro jiné jednoty, protože nedostatek prostoru způsobuje odchod zvláště mládeže do jiných jednot. Tím se stalo, že celý hokejový oddíl přešel do TJ Kolín, která má k dispozici zimní stadion. Tam tvoří dres toto družstvo základ dorostu.

Základ TJ Štítary tvoří hlavně mládež. Má pouze oddíl kopané, ale většina hráčů a funkcionářů pochází z Kolína. Místní občané ani organizace NF nejeví o sportovní činnost zájem. Přesto tato TJ trvá a v příštím roce už oslaví 45 let svého trvání. Vše pro sport si opatřuje brigádnicky a na příští rok chystá oslavu svého jubilea.

Už na poč. této zprávy bylo řečeno, že mezi oddíly jsou dost velké rozdíly. Jsou oddíly doslova hýčkané, což vede i k tomu, že z hráčů se stává nadřazená sportovní kasta, která se vzdaluje práce, zájezdy do ciziny z nich tvoří elitu a nemají vždy ke sportu správný poměr. Vidí v něm jenom vlastní prospěch a čekají od něho jen výhody. Týká se to hlavně kolektivních sportů jako je kopaná a především hokej.

R Ū Z N Ē

Jedna z velmi potřebných vyhlášek a opatření bylo vydání předpisů o ochraně stromů a keřových porostů. V dnešní době, kdy se radikálně mění tvář krajiny, kdy se stavějí komunikace, regulují toky, scelují pozemky a meliorují pole, bylo nejvýš nutno vydat toto nařízení proti bezohlednému kácení stromů a celých alejí, které byla ozdobou krajiny. Tato vyhláška byla sice vydána už v r. 1956, ale byla málo respektována. Mnohé závody i jednotlivci nadělali značné škody. Proto je obnova a nové zdůraznění tohoto výnosu v letošním roce znovu uveřejněno a vyhlášeny i postihy na ty, kdož devastují bez povolení přírodu.

V lednu se dostalo pracovníkům České státní spořitelny, odbočky v Kolíně slavnostního uznání za zajištění úkolů v r. 1975. Ve spořitelně pracuje šest Koletivů socialistické práce. Kolínská spořitelna byla první, která zavedla v r. 1969 účtování půjček na samočinném počítači. Zpracování velkého počtu vkladů a výplat děje se u přepážek mikrofilmovou technikou. Na 1 cm filmu se zachytí na 50 vkladových účtů. Spořitelna v Kolíně jako první v kraji převedla k letoš. 1. dubnu už přes 50 tisíc vkladových účtů, na které stačí asi 10 m mikrofilmu. Vedle této mechanisace probíhaly letos ve spořitelně úpravy na odhlučnění, bylo instalováno nové osvětlení a rekonstruován interiér. Z rozhodnutí generálního ředitelství České státní spořitelny byla 1. července letoš. roku zřízena v Kolíně krajská pobočka s působností na celý středočeský kraj. Právě v těch dnech dosáhly vklady

u kolínské spořitelny 1 miliardu korun. I tento vzestup je do-
kladem nejen spořivosti, ale i stoupající životní úrovně. Vyvr-
cholením každoroční práce spořitelny jsou Dny spořivosti, při
nichž zaměstnanci ústavu seznamují občanstvo s podmínkami výpůj-
ček, se zavedením sporožira, úrokovou sazbou a výherními kníž-
kami. Dále s možností uložení cenných věcí v sejfech spořitelny
a o spoření mladých lidí a novomanželských půjčkách.

Podobným ústavem peněžnictví je v Kolíně okresní pobočka
pojišťovny, která loni oslavila už 30. výročí znárodnění pojiš-
ťovnictví. Letos dosáhl úhrn pojistného 56 milionů korun, z toho
od občanů 32 a půl milionu korun. Pobočka má ve stavu téměř osm-
desát tisíc kusů pojistných smluv. Bylo vyřízeno 10 tisíc pojist-
ných případů a z toho 800 dožití konce pojistné doby. Tato dožití
jsou ještě letos zvýhodněna premiemi u všech pojistek přesahu-
jících 5000 korun. Už loni byly zavedeny nové druhy pojištění,
zvláště Rodinné a Jubilejní pojištění.

Za přítomnosti delegací okresních stranických a státních
orgánů byla v únoru uvedena do plného provozu nově rekonstruovaná
pekárna. Celou rekonstrukci za 4 miliony korun provedl Okres.
stavební podnik. Pekárna nyní zásobuje chlebem nejen Kolín, ale
i blízké okolí včetně Týnce, Oseka a Žiželic, přibližně 50 tisíc
lidí. Chléb je dovážen v klecích, čímž se vylučuje deformace.
Špičkové dny odběru chleby jsou pátek a pondělí. Pekárna dodá-
vá tři druhy chleba: šumavský, výběrový a konsumní. Během špičko-
vých dnů se expeduje na 170 q chleba.

V dubnu bylo odběratelům plynu v Kolíně oznámeno, že bude
prováděna druhá etapa výměny plynu na zemní plyn. V mnoha domác-

V listopadu za přítomnosti stanicových a správních orgánů byla v Kolíně otevřena nová budova Veřejné bezpečnosti-obvodního oddělení. Výstavba byla zahájena v r. 1974 a příslušníci VB na ní odpracovali tisíce hodin. Budova bude také vybavena nejnovější technikou.

Letošní sucho bylo tak veliké, že se po 232 letech objevily v Týnci zbytky mostu, který kdysi spojoval oba břehy. Tento most byl postaven r. 1588 a byl 5. září 1744 spálen pruským vojskem. V důsledku sucha klesla hladina o 2 a půl metru a nad hladinou se objevily staré piloty.

V únoru natáčel v Kulturním domě štáb čs. televise zábavný 45 minutový program pod názvem Neděle v klubu. Představila se v něm dechová Kmochova hudba, kolínská filharmonie, taneční skupina, členové Malého divadla, kouzelník amatér a hudební kroužek Kultur. domu. Za velké účasti byl pořad nafilmován a později uváděn v televizi v rámci cyklu, který má zachytit, jak se pracující baví ve volné chvíli.

Na letošní rok připadá 100. výročí narození kolínského fotografa Jana Kubrta. I když jeho fotografie nemají tu uměleckou hodnotu jako snímky Funkeho a Sudka, je pro město Kolín důležitý tím, že na svých fotografiích zachytil v průběhu několika desítek let všechny proměny, kterými město procházelo. Jeho snímky, které mají dnes sběratelskou hodnotu a ještě kolují po Kolíně, byly a jsou dnes dokumentem, protože autor zaznamenal svým aparátem každou budovu, jež měla být zbořena, tvář ulice i řeky před regulací a splavněním.

nostech to znamená výměnu plynových sporáků. Tento nový plyn má mnohem větší vyhřevnost.

V neděli 25. dubna zemřel v Kolíně Jindřich Beneš nejstarší člen kdysi slavné Kmochovy kapely, který 65 let s křídlovkou procestoval s Kmochem velký kus světa a později s kapelníkem Vlasákem se účastnil jeho zájezdů. Zemřel téměř ve věku 90 let.

V březnu zemřel klasik české fotografie, kolínský rodák Josef Sudek. Ještě na poč. měsíce se účastnil v Kolíně symposia fotoamatérů, které bylo pořádáno na uctění druhého kolínského fotoamatéra Jaroslava Funkeho. Málokterý fotograf obohatil citový život milovníků dobrých snímků, jako on. Byl fotografem-umělcem, který už od r. 1913 pracoval soustavně podle svého uměleckého vyznání, nebyl omámen žádnou modou a technickými novinkami a poctivě a odpovědně vytvářel své obrazy, takže našly nejen tisíce obdivovatelů, ale také cestu do světových galerií. Možno říci, že Josef Sudek byl jeden z největších fotografů na světě. Za první světové války přišel o pravou ruku, ale fotografický přístroj mu ji nahradil. Byl kouzelníkem světla a stínů, jeho několik knih o umělecké fotografii, je trvalou památkou na tohoto kolínského rodáka, který obyčejně s velikou kamerou se potuloval po kraji jako lovec světla a krásy. Dožil se 80 let.

Na letošní rok připadá také 180 výročí narození a 130 výročí úmrtí jiného slavného kolínského rodáka, světového mima, Jeana Gaspara Deburaua. Tento umělec, jehož matka byla Češka, roz. Kráfová nebo Gráfová, se narodil v domě U tří korun v Kutnohorské ulici. V poslední době o něm vyšla kniha Jaroslava Švehly *Nesmrtelný Pierot*.

Okresní kulturní středisko pořádalo v lednu soutěž aktivity osvětových besed kolínského okresu. Soutěžilo se ve dvou kategoriích. Obce do tisíce obyvatel a nad tisíc. Soutěž byla dobře obeslána a osvětových besedám se při soutěži dostalo poučení a rad, jakým způsobem vést na venkově politicko-výchovnou činnost.

Na letošní rok připadá řada výročí kolínských rodáků nebo lidí, kteří pracovali a tvořili v Kolíně. Uplynulo 10 let od smrti Norberta Kubáta, houslisty a profesora pražské AMU, který se narodil 1891 v Kolíně. 120 let letos uplynulo od smrti Miloty Zdirada Poláka, rodáka ze Zásbuk, českého básníka doby probuzenecké, který později svou vojenskou kariérou se národu odcizil. Skončil jako rakouský generál a profesor na vojenské akademii, a zapomněl na svou prvotinu v českém jazyce „Vznešenost přírody“. Devadesáté výročí je letos od narození kolínského rodáka Rudolfa Kremličky, akademického malíře, jednoho z našich moderních umělců dvacátých let našeho století. Před 25. lety zemřel Josef Křištof Winter, hudební skladatel a pedagog, varhaník, sbormistr pěveckých spolků, dirigent kolínské filharmonie a organisátor kolínského hudebního života. Před 80 lety se narodil ve Skutči Jaromír Funke, který celý svůj život sepnul s Kolínem a spolu se Sudkem jsou zakladateli moderní umělecké fotografie. Jeho publikace „Můj Kolín“ zachycuje město v uměleckých záběrech a je trvalou připomínkou na tohoto klasika-fotografa. Předčasná smrt malíře Rudolfa Mazucha ochudila Kolín o umělce, který od dětství žil v Kolíně /rodákem byl z Pardubic/ a zanechal Kolínu velké

malířské dílo. Letos uplynulo 95 let od jeho narození. Před 55 lety /1921/. zemřel ve Vídni kolínský rodák, filosof světového jména Josef Popper Lynkeus, jehož pamětní deska v ulici na Valech byla za okupace zničena jako řada jiných.

V Kult. domě byla v červnu uspořádána celostátní soutěž učňů ze stavebnictví. Zvítězila dvojice učňů z Kolína, druzí byli učňové z Bratislavi.

8. prosimce bylo v Kultur. domě slavnostní zasedání Svazu pro spolupráci s armádou /SVAZARM/ na počest 25. výročí založení. Tato organizace, která se věnuje hlavně mládeži a poskytuje jí všemožné podmínky pro její záliby, vyškolí ročně 1800 řidičů motorových vozidel, vytváří kroužky lodních a železničních modelářů a buduje svou vlastní technickou základnu. Má svá výcviková střediska branců a organizuje přípravu obyvatelstva v civilní obraně. Na zasedání byla řada pracovníků vyznamenána a odměněna.